

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πολυτεχνική Σχολή

Τμήμα Μηχανικών Η/Υ Τηλεπικοινωνιών & Δικτύων

Διπλωματική Εργασία

**«Στάσεις και Αντιλήψεις φοιτητών Π.Θ σχετικά
με Νομικής Φύσεως Ζητήματα Διαδικτύου»**

Παναγιώτα Χαλκή

pahalki@uth.gr

Επιβλέπων: Ηλίας Χούστης, Καθηγητής

Συνεπιβλέπων: Παναγιώτης Πολίτης, Επίκουρος Καθηγητής

Βόλος, Μάρτιος 2010

Ευχαριστίες

Πρώτα από όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Παναγιώτη Πολίτη, Επίκουρο Καθηγητή και επιβλέποντα της παρούσης Διπλωματικής Εργασίας για την καθοδήγηση, την άψογη συνεργασία και την εμπιστοσύνη που μου έδειξε καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της. Επιπλέον, τον Καθηγητή κ. Ηλία Χούστη και επίσης, επιβλέποντα της Διπλωματικής Εργασίας για την καίρια συμβολή του στην ολοκλήρωσή της.

Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που συμμετείχαν στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε για την προθυμία συνεργασίας που επέδειξαν.

Τέλος, πολλά πολλά ευχαριστώ στις φίλες μου Έλενα, Νίκη και Πέλη για όλα εκείνα τα υπέροχα διαβάσματα που μοιραστήκαμε καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μας.

Στους γονείς μου

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1- Εισαγωγή	11
1.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	11
1.2 Κίνητρα έρευνας	12
1.3 Στόχος	13
1.4 Μεθοδολογία Έρευνας.....	14
Κεφάλαιο 2 – Ανάλυση της Νομοθεσίας περί Διαδικτύου	15
2.1 Ηλεκτρονικό εμπόριο.....	15
2.2 Ηλεκτρονικό έγγραφο	16
2.3 Ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή	17
2.4 Παροχή Υπηρεσιών Πιστοποίησης.....	19
2.5 Ηλεκτρονικά καταρτιζόμενη σύμβαση.....	19
2.6 Ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων	20
2.7 Προστασία προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο.....	21
2.8 Προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας.....	23
2.9 Domain name	23
2.10 Εντοπισμός χρηστών.....	25
2.11 Αδικήματα από τη χρήση του Internet.....	26
Κεφάλαιο 3 – Ανάλυση Έρευνας	28
3.1 Ερωτηματολόγιο	28
3.2 Ανάλυση διακύμανσης ANOVA	28
Κεφάλαιο 4 – Αποτελέσματα έρευνας	29
4.1 Περιγραφική ανάλυση	29
4.2 Συνολική στάση φοιτητών σχετικά με νομικά ζητήματα Διαδικτύου	40
4.3 Ανάλυση διακύμανσης.....	44
4.3.1 Γενικά.....	44
4.3.2 Περιγραφή διαδικασίας ανάλυσης διακύμανσης ANOVA	45
4.3.3 Διαδικασία Bonferroni.....	46
4.3.4 Εφαρμογή της Ανάλυσης Διακύμανσης ANOVA.....	47
4.3.4.1 ANOVA της μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	47

4.3.4.2 ANOVA της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές 15,16,17,18.	52
4.3.4.3 ANOVA της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές	56
4.3.4.4 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	60
4.3.4.5 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	63
4.3.4.6 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές	68
4.3.4.7 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	72
4.3.4.8 ANOVA της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	77
4.3.4.9 ANOVA της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές	80
4.3.4.10 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές	83
4.3.4.11 ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές	88
4.3.4.12 ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	92
4.3.4.13 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.....	96
4.3.5 Εφαρμογή της Διαδικασίας Bonferroni	100
4.3.5.1 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος»	100
4.3.5.2 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Σχολή Δείγματος»	103
4.3.5.3 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο»	108
4.3.5.4 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;»	111
4.3.5.5 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; »	113

Κεφάλαιο 5 – Συμπεράσματα.....	120
5.1 Συμπεράσματα ερωτηματολογίου.....	120
5.1.1 Συμπεράσματα ερωτήσεων γενικού χαρακτήρα.....	120
5.1.2 Συμπεράσματα ερωτήσεων σε σχέση με τη χρήση της τεχνολογίας....	120
5.1.3 Συμπεράσματα ερωτήσεων σχετικά με νομικά θέματα Διαδικτύου.....	121
5.2 Συμπεράσματα συνολικής στάσης φοιτητών απέναντι σε νομικά ζητήματα Διαδικτύου	123
5.3 Συμπεράσματα ANOVA.....	123
5.4 Γενικά Συμπεράσματα για τις στάσεις και αντιλήψεις των φοιτητών σχετικά με νομικά ζητήματα Διαδικτύου.....	129
Βιβλιογραφία	131
Παράρτημα Α	134
Παράρτημα Β	142

Περίληψη

Η ραγδαία ανάπτυξη του Διαδικτύου παρατηρήθηκε εντονότερα την τελευταία δεκαετία κατά την οποία οι χρήστες του αυξήθηκαν με αλματώδεις ρυθμούς. Κύριο χαρακτηριστικό του Διαδικτύου αποτελεί η εύκολη διακίνηση πληροφοριών από χρήστες των οποίων η πραγματική ταυτότητα μπορεί να απουσιάζει καθώς το μόνο που είναι σίγουρα γνωστό από κάποιον που περιηγείται στο Διαδίκτυο είναι το όνομα του υπολογιστή του για εκείνη τη χρονική στιγμή. Η επαλήθευση της ταυτότητας των χρηστών δεν αποτελεί πάντοτε εύκολη διαδικασία. Οι ίδιοι οι χρήστες, πολλές φορές, κάνουν εσκεμμένα αυτή τη διαδικασία πολύ δύσκολη έως και αδύνατη ως προς την επιτυχή της ολοκλήρωση.

Δημιουργείται έτσι, λοιπόν, έντονη η ανάγκη ύπαρξης κάποιας νομοθεσίας, που να μπορεί να προστατεύει τα δικαιώματα κάθε ατόμου, χρήστη ή μη, από τις πράξεις που λαμβάνουν χώρα στο Διαδίκτυο. Δυστυχώς, ωστόσο, δεν υπάρχει ένα Δίκαιο αποκλειστικά για το Διαδίκτυο το οποίο να μπορεί να προασπίζει αυτά τα δικαιώματα. Αίτιο αυτού, είναι αφενός η πρόσφατη δημιουργία του Διαδικτύου και αφετέρου η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας που κάνει τη δημιουργία της νομοθεσίας περί Διαδικτύου ακόμα πιο δύσκολη.

Στην παρούσα μελέτη γίνεται μια προσπάθεια να αποτυπωθούν οι στάσεις και οι αντιλήψεις που επικρατούν όσον αφορά το νομικό πλαίσιο του Διαδικτύου, πόσο δηλαδή οι χρήστες, είναι γνώστες αυτού του πλαισίου, πόσο εμπιστεύονται το Διαδίκτυο με την τωρινή ισχύουσα νομοθεσία και ποιοι είναι οι παράγοντες που το προκαλούν αυτό.

Abstract

The rapid growth of the Internet was seen more strongly in the last decade in which users grew at an astronomical rate. The main feature of the Internet is the easy transfer of information from users whose true identity may be absent and the only thing that is definitely known by someone who browses the Internet is the computer name at that time. The verification of users' identity is not always easy. Users themselves, sometimes deliberately make this process very difficult to impossible to its successful completion.

This creates therefore, a strong need for some legislation that can protect the rights of every individual, user or not, from the acts taking place on the Internet. Unfortunately, however, there is not a law exclusively for the Internet that can defend those rights. Cause of this is both the recent creation of the Internet and the continuous development of technology that makes the creation of Internet law even more difficult.

This study is an attempt to properly reflect the attitudes and perception regarding the legal framework of the Internet, whether users are familiar with this framework, to what extent they trust the Internet with the current legislation in force and what are the factors that cause this.

Συντομογραφίες

Α.Κ.	: Αστικός Κώδικας
Α.Π.Δ.Π.Χ.	: Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
Ε.Ε.	: Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Τ.	: Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
IP	: Internet Protocol
ISP	: Internet Server Provider
ν.	: νόμος
Ν.Π.Δ.Δ.	: Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου
Ο.Τ.Α.	: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
παρ.	: παράγραφος
π.δ.	: Προεδρικό Διάταγμα

1.1 Υφιστάμενη κατάσταση

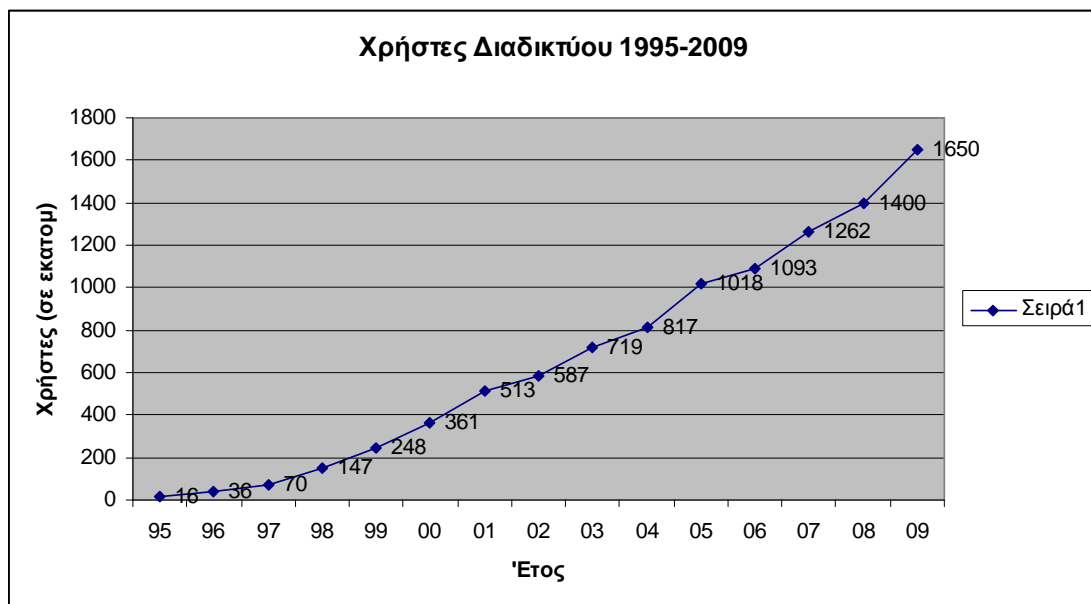
Η δημιουργία του World Wide Web (παγκόσμιου ιστού στα ελληνικά) το 1994 έβαλε τα πρώτα θεμέλια σε ένα τηλεπικοινωνιακό δίκτυο λίγων ερευνητών και επιστημόνων για αυτό που είναι γνωστό σε όλους μας σήμερα ως Internet, το παγκόσμιο δίκτυο που κερδίζει ολοένα και περισσότερους χρήστες με το πέρασμα του χρόνου.

Η άμεση αποστολή μηνυμάτων, η εύρεση επιστημονικών και ερευνητικών δεδομένων, η αξιοποίηση μηχανών αναζήτησης, το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι δημοσιεύσεις άρθρων- θεμάτων, η ευκολία δημιουργίας ιστοσελίδων είναι μερικά μόνο από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει το Διαδίκτυο.

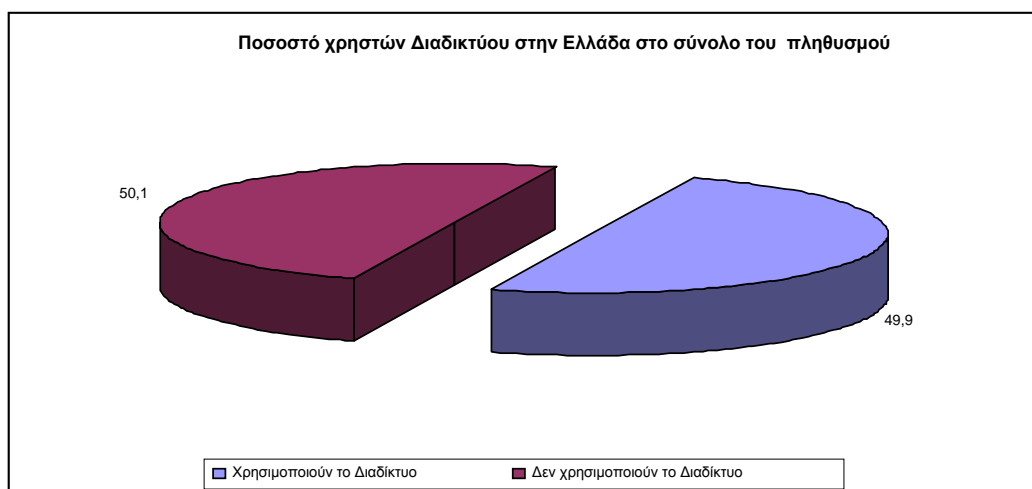
Το γεγονός, δε, ότι όλα τα προαναφερθέντα μπορούν να υλοποιηθούν εύκολα άμεσα και φτηνά, χωρίς ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις καθιστά το Διαδίκτυο ένα από τα σημαντικότερα «εργαλεία» που διαθέτει σήμερα ο άνθρωπος και δικαιολογεί πλήρως το φρενήρη ρυθμό ανάπτυξης που το χαρακτηρίζει. Όπως παρατηρούμε στο Γράφημα 1.1 οι χρήστες του Internet παγκοσμίως αυξάνονται με ταχύτατους ρυθμούς και εκτιμάται ότι φτάνουν σήμερα στους 1.650.000.000.

Και στην Ελλάδα τα στατιστικά δεδομένα είναι εντυπωσιακά. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2009 από την Web.id σε σύνολο 6.639.000 κατοίκων από όλη την Ελλάδα, ηλικίας 13-70 ετών βρέθηκε ότι το 49.9% αυτών αποτελούν χρήστες του Διαδικτύου. (Διάγραμμα 1.2).

Σε αντίθεση ωστόσο με τα παραπάνω εντυπωσιακά στοιχεία σύμφωνα με στοιχεία από την έρευνα του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας για τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στη χώρα μας, το ποσοστό των χρηστών που εκμεταλλεύονται το Διαδίκτυο για αγορές παραμένει ακόμη γενικά σε χαμηλά επίπεδα, καθώς για το 2008 στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν στο 24% ενώ στην Ελλάδα στο 8%.

Γράφημα 1.1 Χρήστες Διαδικτύου παγκοσμίως στο διάστημα 1995-2009

Γράφημα 1.2 Ποσοστό χρηστών Διαδικτύου στην Ελλάδα ηλικίας 13-70 ετών

1.2 Κίνητρα έρευνας

Γίνεται εύκολα αντιληπτό πως ένα τόσο διαδεδομένο μέσο ευρείας χρήσης θα περιλαμβάνει και κακόβουλους χρήστες οι οποίοι επιχειρούν να εκμεταλλευτούν τυχούσες αδυναμίες του με απώτερο σκοπό την αποκόμιση οφελών – συνήθως χρηματικών, για τους ίδιους υποκύπτοντας έτσι στα λεγόμενα ηλεκτρονικά αδικήματα.

Στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών αδικημάτων μπορούν να συμπεριληφθούν η επεξεργασία δεδομένων που θίγουν τα προσωπικά δικαιώματα και την πνευματική ιδιοκτησία, οι απάτες στα πλαίσια του ηλεκτρονικού εμπορίου και της χρήσης πιστωτικών καρτών, η παιδική πορνογραφία κ.α.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα παγκόσμιας έρευνας που έγινε στο πλαίσιο του έβδομου ετήσιου e-Crime Congress σε συνεργασία με την KPMG όσον αφορά στην ανάλυση των τάσεων του ηλεκτρονικού εγκλήματος, παρατηρήθηκε αύξηση των κινδύνων και των επιπτώσεων του ηλεκτρονικού εγκλήματος κατά 45% για κατά την τελευταία πενταετία.

Σήμερα δεν υπάρχει ένα ξεχωριστό Δίκαιο το οποίο να αφορά αποκλειστικά στο Διαδίκτυο παρά μόνο κάποιες προσαρμογές της ισχύουσας νομοθεσίας. Η σχετικά πρόσφατη δημιουργία του Διαδικτύου και η ραγδαία έξαρσή του δεν άφησαν σπουδαία χρονικά περιθώρια για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα του διαδικτυακού νομικού πλαισίου το οποίο με τη σειρά του είχε ως συνέπεια τη δημιουργία ενός μεγάλου κενού στην αντίστοιχη βιβλιογραφία.

Για πρώτη φορά ωστόσο, γίνεται έντονη η ανάγκη δημιουργίας μια ενιαίας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο που θα έχει παγκόσμια ισχύ έτσι ώστε να αντιμετωπίζονται πιο αποτελεσματικά τα φαινόμενα παραβίασής της χρήσης του. Δυστυχώς, κάτι τέτοιο αποδεικνύεται εκ των πραγμάτων πολύ δύσκολο εγχείρημα, που μπορεί να κατανοηθεί καλύτερα αν ληφθεί επιπλέον υπόψη η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας που αλλάζει συνεχώς τα δεδομένα.

1.3 Στόχος

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε έχει ως στόχο να δείξει σε ποιο βαθμό θεωρούν οι χρήστες του Διαδικτύου ότι το νομικό πλαίσιο που αναφέρεται σε αυτό είναι υπεύθυνο για την έξαρση της ηλεκτρονικής εγκληματικότητας, πόσο προστατευμένοι νιώθουν από αυτό, ποια είναι η στάση τους στη δεδομένη φάση, πόση ασφάλεια νιώθουν ότι αυτό αποδίδει στη σημερινή μορφή του, πόσο γνώστες είναι της νομοθεσίας που επικρατεί, κατά πόσο αυτή η γνώση – άγνοια παίζει ρόλο στη συμπεριφορά τους ως χρήστες, αν επηρεάζει την πιθανότητα να γίνουν αποδέκτες

ηλεκτρονικών αδικημάτων και ποιες προτάσεις έχουν για τη βελτίωση της νομοθεσίας περί Διαδικτύου.

Έτσι αναλύοντας τις στάσεις και τις αντιλήψεις των χρηστών προς το ισχύον νομικό πλαίσιο και την ασφάλεια που αυτό επιφέρει μπορεί να γίνει πιο κατανοητό σε ποιες πλευρές πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία. Είτε πρόκειται για τη θέσπιση καλύτερης νομοθεσίας, είτε για την καλύτερη εκπαίδευση των χρηστών όσον αφορά σε αυτήν.

1.4 Μεθοδολογία έρευνας

Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε με τυχαία επιλογή σε 200 φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, οι οποίοι θα αποτέλεσαν και το δείγμα της έρευνας.

Για να γίνει καλύτερα κατανοητή η επιλογή των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται μια ανάλυση των κυριότερων ζητημάτων που απασχολούν το νομικό πλαίσιο που αφορά στο Διαδίκτυο.

2.1 Ηλεκτρονικό εμπόριο

Με τον όρο ηλεκτρονικό εμπόριο - νομικά γνωστό ως «ηλεκτρονική κατάρτιση εμπορικών συμβάσεων», εννοούμε την αγοραπωλησία αγαθών, την παροχή υπηρεσιών αλλά και την παροχή τεχνικής υποστήριξης μετά τη συναλλαγή, μέσω του Διαδικτύου.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο γίνεται ιδιαίτερα δημοφιλές παγκοσμίως στους χρήστες του Διαδικτύου. Εύκολα κανείς μπορεί να παρατηρήσει ότι πρόκειται για ένα σύστημα με πολλά πλεονεκτήματα που έρχεται να αντικαταστήσει σε μεγάλο βαθμό το «συμβατικό» εμπόριο. Τα καταστήματα πλέον είναι ηλεκτρονικά, πρόκειται δηλαδή για ηλεκτρονικό χώρο στο Διαδίκτυο με αμελητέο κόστος, στοιχείο που οδηγεί στη μείωση των τελικών τιμών των προϊόντων ή υπηρεσιών ενώ ο καταναλωτής έχει τη δυνατότητα να επισκέπτεται το ηλεκτρονικό κατάστημα και να πραγματοποιεί τις παραγγελίες του 24 ώρες το 24ωρο και επτά ημέρες την εβδομάδα.

Παρακάτω, παρουσιάζονται ειδικότερα τα επιμέρους στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής για να γίνει κατανοητό ποιες παράμετροι χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

1. Ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το προς πώληση προϊόν.
2. Ηλεκτρονική αποστολή τυχόντων συνοδευτικών εγγράφων και παραστατικών
3. Ηλεκτρονική πληρωμή
4. Ηλεκτρονική ή ταχυδρομική παράδοση προϊόντων (ανάλογα αν πρόκειται για αγαθό ή υπηρεσία)

(Σιδηρόπουλος, 2003)

Γίνεται λοιπόν σαφές ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο κερδίζει ολοένα και περισσότερους θαυμαστές. Ωστόσο, για την περαιτέρω ανάπτυξή του, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να αναπτυχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των εμπόρων όσον αφορά στην ασφάλεια της συναλλαγής τους,

που αφορά αφενός τη νομιμότητα της ηλεκτρονικής κατάρτισης συμβάσεως μέσω διαδικτύου και αφετέρου την ασφάλεια των online πληρωμών παγκόσμιας εμβέλειας.

Για να επέλθει η ασφάλεια, η οποία αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την μελλοντική ανάπτυξη του συστήματος κυρίαρχο ρόλο παίζει η νομοθετική ρύθμιση του ηλεκτρονικού εμπορίου όσον αφορά στη νομική υπόσταση των ηλεκτρονικών συμβάσεων, την ασφάλεια των συναλλαγών, την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, την προάσπιση των προσωπικών δεδομένων και την ευθύνη των παροχών υπηρεσιών Internet (Σιδηρόπουλος, 2000). Οι δυσκολίες ωστόσο που παρουσιάζονται για την επίτευξη των όσων αναφέρθηκαν είναι πολλές. Καταρχήν οι εθνικοί νόμοι των κρατών δε συμβαδίζουν και επιπλέον η ταχύτητα της εξέλιξης της τεχνολογίας στο τομέα της πληροφορικής είναι τόσο ραγδαία που βρίσκεται σχεδόν πάντα μπροστά από το εκάστοτε νομικό πλαίσιο που επιχειρεί να εφαρμοστεί.

Το κυρίαρχο μέλημα λοιπόν είναι η νομιμοποίηση των δικαιπραξιών που συνάπτονται ηλεκτρονικά. Και για να κατανοηθεί πλήρως τι ακριβώς περιλαμβάνει αυτή η νομιμοποίηση θα πρέπει να οριστεί αρχικά και εκ των υστέρων να αναλυθεί η έννοια του ηλεκτρονικού εγγράφου.

2.2 Ηλεκτρονικό έγγραφο

Ως ηλεκτρονικό έγγραφο ορίζεται το σύνολο δεδομένων στο μαγνητικό δίσκο ενός Ηλεκτρονικού Υπολογιστή αφού γίνουν αντικείμενο επεξεργασίας από την κεντρική μονάδα επεξεργασίας και μπορούν να αποτυπωθούν με βάση τις εντολές του software κατά τρόπο αναγνώσιμο από τον άνθρωπο. (απόφαση υπ'αρ. 1327/2001 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών)

Αρχικά, λοιπόν, αυτό που μπορεί να εξομοιώσει τις «συμβατικές» συναλλαγές με τις ηλεκτρονικές είναι να αναγνωρισθεί στο ηλεκτρονικό έγγραφο ισοδύναμη αξία και ισχύ με αυτής του «συμβατικού». Αυτό δεν μπορεί να ισχύσει διότι το ηλεκτρονικό έγγραφο δεν έχει ιδιόχειρη υπογραφή ούτε υλικό φορέα που παρουσιάζει διάρκεια ζωής. Έτσι δεν μπορεί να αναγνωρισθεί η αυθεντικότητα και γνησιότητά του.

Η σημερινή νομοθεσία αναγνωρίζει το Ηλεκτρονικό Έγγραφο ως ιδιωτικό έγγραφο αλλά όχι ως δημόσιο (άρθρο 9 παρ. 2 της Οδηγίας 2000/31/EK). Κάτι το οποίο

οφείλει να αλλάξει στο Ελληνικό Δίκαιο διότι σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ τα κράτη – μέλη της Ε.Ε οφείλουν να μεριμνήσουν έτσι ώστε το νομικό τους σύστημα να επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, ιδίως να εξασφαλίσουν ότι η χρήση των συμβάσεων που συνάπτονται με ηλεκτρονικά μέσα δεν παρακωλύεται από το ισχύον νομικό καθεστώς (άρθρο 9 παρ.1 της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ).

Πάνω, λοιπόν, σε αυτό το γνώμονα θεσμοθετήθηκε το νομικό ειδικό πλαίσιο για τις ψηφιακές υπογραφές (π.δ. 150/2001 «για την προσαρμογή στην Οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές») το οποίο τις αναγνωρίζει ως ισότιμες με τις ιδιόχειρες. Η παρουσία δε, αυτών στα ηλεκτρονικά έγγραφα βάζει τα πρώτα γερά θεμέλια για τη νομική αναγνώριση των ηλεκτρονικών συμβάσεων.

Πριν περάσουμε στην ανάλυση της ψηφιακής υπογραφής είναι εύλογο να αναφερθεί ότι οι ρυθμίσεις του νομικού πλαισίου που έχουν να κάνουν με το Δίκαιο που αφορά στο Διαδίκτυο έχουν, όπως εύκολα μπορεί να συμπεράνει κανείς, έντονα τεχνικά στοιχεία. Παρατηρούμε την ανάγκη συνεργασίας δύο επιστημών από εντελώς διαφορετικούς κλάδους, της πληροφορικής και της νομικής, η καλή έκβαση της οποίας είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του Διαδικτύου και την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των χρηστών του.

2.3 Ψηφιακή ή Ηλεκτρονική υπογραφή

Η ηλεκτρονική υπογραφή έρχεται να προσδώσει σε κάθε ηλεκτρονικό έγγραφο αυθεντικότητα και ακεραιότητα. Έτσι θα μπορεί ο κάθε χρήστης να γνωρίζει με σιγουριά ποιος είναι ο εκδότης του εγγράφου καθώς επίσης και ότι το έγγραφο που τον ενδιαφέρει δεν έχει υποστεί καμία αλλαγή από τρίτους. Ο κλάδος της Πληροφορικής που ασχολείται με την Ασφάλεια των Πληροφοριακών συστημάτων προσπαθεί να το εξασφαλίσει αυτό με όσο το δυνατόν καλύτερα κρυπτογραφημένες ψηφιακές υπογραφές έτσι ώστε να καθίσταται αδύνατη η αποκωδικοποίησή της, και άρα η δυνατότητα αλλοίωσης της από κακόβουλους.

Υπάρχουν δύο είδη κρυπτογράφησης ψηφιακών υπογραφών:

1. Το μεταδιδόμενο μήνυμα κρυπτογραφείται και αποκρυπτογραφείται με κλειδί που έχει προκύψει ύστερα από την εφαρμογή κάποιου αλγόριθμου.

2. Το μεταδιδόμενο μήνυμα κρυπτογραφείται με βάση ένα ιδιωτικό κλειδί, γνώστης του οποίου είναι μόνο ο συντάκτης του και αποκρυπτογραφείται με ένα δημόσιο κλειδί.

Τα ηλεκτρονικά έγγραφα δύνανται να χωριστούν σε διαφορετικές κατηγορίες ανάλογα με το είδος της υπογραφής που διαθέτουν ή όχι:

- Διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή

Όταν η υπογραφή βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό το οποίο εκδίδεται από μια Έμπιστη Τρίτη Οντότητα (Trusted Third Party).

- Διαθέτουν μη προηγμένη ψηφιακή υπογραφή

Όταν η υπογραφή δε δημιουργήθηκε με ασφαλή διάταξη ή βασίζεται σε μη αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.

- Δε διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή

(Πάγκαλος, Μαυρίδης, 2003)

Τα ηλεκτρονικά έγγραφα που ανήκουν στην πρώτη κατηγορία έχουν ίδια ισχύ με τα ιδιωτικά έγγραφα του Αστικού Κώδικα και έχουν πλήρη αποδεικτική δύναμη (άρθρα 3 παρ. 1 π.δ. 150/2001, 14 παρ. 22 ω.2672/1998).

Τα ηλεκτρονικά έγγραφα που ανήκουν στη δεύτερη και τρίτη κατηγορία δεν έχουν αποδεικτική δύναμη και ως εκ τούτου θα πρέπει να αποδεικνύουν την αυθεντικότητα του συντάκτη τους. Η περίπτωση κατά την οποία υπάρχει έστω μη προηγμένη υπογραφή αποτελεί πιο εύκολο τρόπο απόδειξης της προέλευσης τους σε σχέση με την περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει καθόλου ψηφιακή υπογραφή. (Σιδηρόπουλος, 2003)

Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 ν. 2672/1998 και 2 π.δ. 342/2002 υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες αναγνωρίζεται η αποδεικτική ισχύ σε ηλεκτρονικά έγγραφα που δε φέρουν ψηφιακή υπογραφή. Τέτοιες είναι οι διακινήσεις

κάποιων ειδών εγγράφων μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ και Ο.Τ.Α μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Οι ψηφιακές υπογραφές έχουν ίδια ισχύ σε όλα τα κράτη – μέλη της Ε.Ε αλλά και εκτός αυτής με την προϋπόθεση ότι τα κράτη αυτά πληρούν τους όρους της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Ο φορέας ο οποίος είναι υπεύθυνος για την έκδοση και εγκυρότητα της ψηφιακής υπογραφής είναι γνωστός ως «Πάροχος υπηρεσιών Πιστοποίησης»

2.4 Παροχή υπηρεσιών Πιστοποίησης

Όσοι αναλαμβάνουν να παρέχουν υπηρεσίες πιστοποίησης δεν υποχρεούνται να διαθέτουν κάποια σχετική άδεια από κάποιον κρατικό φορέα οφείλουν ωστόσο να συμμορφώνονται με την υπ' αριθμό 248/71 της 15.03.2002 Απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ «Κανονισμός παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης ηλεκτρονικής υπογραφής» και «να τηρούν κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους τις διατάξεις για την προστασία του ανταγωνισμού, των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και των καταναλωτών» (άρθρο 4 παρ.7 π.δ. 150/2001). Επίσης είναι υποχρεωμένοι να κρατούν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή καταλόγους με τα πιστοποιητικά που έχουν εκδώσει καθώς επίσης να συμπληρώνουν και να αποστέλλουν στην Ε.Ε.Τ.Τ ετήσιες αναφορές των δραστηριοτήτων τους κατά τη διάρκεια του έτους.

Επιπλέον οι Πάροχοι Υπηρεσιών Πιστοποίησης εκτός από τη βασική λειτουργία της χορήγησης της ψηφιακής υπογραφής μπορούν να λειτουργήσουν και ως ηλεκτρονική σφραγίδα η οποία θα διασφαλίζει την ημερομηνία και το χρόνο κατά τον οποίο αποστέλλεται ένα έγγραφο. Εφαρμογή αυτής της υπηρεσίας μπορεί να είναι για παράδειγμα η ηλεκτρονική υποβολή διαφόρων ειδών δηλώσεων. Ακόμη οι Πάροχοι Υπηρεσιών Πιστοποίησης μπορούν να λειτουργήσουν και ως ηλεκτρονικοί συμβολαιογράφοι στους οποίους θα αποστέλλεται ένα έγγραφο για να διασφαλίζεται έτσι η ακεραιότητα του περιεχομένου του. (Σιδηρόπουλος, 2003)

2.5 Ηλεκτρονικά καταρτιζόμενη σύμβαση

Σε αυτό το σημείο πλέον γίνεται καλύτερα κατανοητό πως μια ηλεκτρονικά καταρτιζόμενη σύμβαση αναγνωρίζεται νομικά αν πληροί τους εξής όρους:

- Τα ηλεκτρονικά έγγραφα να διαθέτουν προηγμένες ψηφιακές υπογραφές
- Αναγνώριση της νομικής υπόστασης της δήλωσης βούλησης (πρότασης και αποδοχής) μεταξύ των μερών που συμβάλλουν στη σύμβαση

Επιπλέον ο έμπορος υποχρεούται να στείλει σε κάθε περίπτωση μήνυμα στον καταναλωτή προς επικύρωση της δικαιοπραξίας. (άρθρο 11 παρ. 1 Οδηγία 2000/21/EK)

Επίσης σε περίπτωση που η δικαιοπραξία έχει δημιουργηθεί από τρίτους ή έχει παράνομα αλλοιωθεί τότε θεωρείται άκυρη σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Κ.

2.6 Ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων

Επειδή οι κίνδυνοι που υπάρχουν στο Διαδίκτυο για αλλοίωση των εγγράφων ή μηνυμάτων, ακόμα κι αν φέρουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή, είναι ιδιαίτερα αυξημένοι έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων και με διάφορους άλλους τρόπους. Καταρχήν οι ιστοσελίδες κατά την είσοδο των χρηστών σε αυτές ζητούν Usernames και Passwords για να εξασφαλίσουν έτσι την αυθεντικότητα του εκάστοτε χρήστη. Επιπλέον έχουν δημιουργηθεί ειδικά συστήματα Τηλεπικοινωνιών μεγάλης ασφαλείας όπως Πρωτόκολλα Open Profiling Standard – OPS, Open Buying on the Internet – OBI, Open Trading Protocol -OTP, Secure Sockets Layer – SSL κ.α.

Επίσης ειδική περίπτωση αποτελεί το σύστημα EDI (Electronic Data Interchange) το οποίο αφορά στην ανταλλαγή τυποποιημένων συμβατικών κειμένων μέσω Διαδικτύου τα οποία υπόκεινται σε κάποιους περιορισμούς σύμφωνα με τεχνικά και νομικά ζητήματα που έχουν διευθετηθεί, συμφωνηθεί και υπογραφτεί μεταξύ των μερών που το αποτελούν.

- Τεχνικά ζητήματα: Καθορισμός κανόνων ασφαλείας προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Νομικά ζητήματα: Ορισμός χρόνου και τόπου κατάρτισης των συμβάσεων και αναγνώριση της αποδεικτικής αξίας των μηνυμάτων και επιμερισμός κινδύνου σε περίπτωση σφάλματος ή απάτης.

(Κουμάντος, Κοτσίρης, Μαρίνος, Κοριατοπούλου, Σταυρίδου, 2001)

2.7 Προστασία προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο

Η προάσπιση των προσωπικών δεδομένων των χρηστών στο Διαδίκτυο είναι από τα πιο σοβαρά ζητήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Οι χρήστες του Διαδικτύου πολύ συχνά διστάζουν να αποκαλύπτουν το όνομά τους διότι φοβούνται την περίπτωση κατά την οποία αυτό χρησιμοποιηθεί για άγνωστους προς αυτούς σκοπούς που μπορεί πιθανώς να θίγει τα προσωπικά τους δικαιώματα. Για αυτό η νομοθεσία οφείλει να εξασφαλίζει την προστασία αυτών των δικαιωμάτων και να προσδώσει έτσι στους χρήστες μεγαλύτερη εμπιστοσύνη προς τη χρήση του Διαδικτύου στοιχείο που αναμφίβολα θα οδηγήσει στην περαιτέρω ανάπτυξή του.

Οι νόμοι που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο είναι:

A) ν. 2472/1997 «περί προστασίας του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»

B) ν. 2774/1999 «περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα»

Παρατηρούμε ότι στην πρώτη περίπτωση ο νόμος αυτός δεν αναφέρεται όχι μόνο στο Διαδίκτυο αλλά και στο φυσικό χώρο.

Πιο αναλυτικά, «η συλλογή, διατήρηση, αποθήκευση, καταχώριση, τροποποίηση, χρήση, διαβίβαση, διάδοση, συσχέτιση, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή και καταστροφή τους (άρθρο 2 παρ. δ ν. 2472/1997)», σε κάθε τομέα, «οφείλει να γίνεται με συγκεκριμένο και σαφή κάθε φορά σκοπό και να διεξάγεται κατά τρόπο θεμιτό, νόμιμο, ακριβή και ανάλογο (άρθρο 4 παρ. 1 ν. 2472/1997) και υπό την προϋπόθεση πάντοτε της προηγούμενης συγκατάθεσης του υποκειμένου τους (άρθρα 5 παρ. 1 ν. 2472/1997 και 4 παρ. α ν. 2774/1999)».

Οι παραπάνω νόμοι αφορούν τόσο στις γενικές πληροφορίες ενός ατόμου όπως είναι για παράδειγμα το ονοματεπώνυμο, ο τόπος διαμονής κτλ, όσο και στα ευαίσθητα δεδομένα όπως η φυλετική ή εθνική προέλευση, οι πολιτικές πεποιθήσεις κτλ, η επεξεργασία των οποίων γίνεται μόνο αφότου δοθεί άδεια από την Α.Π.Δ.Π.Χ.

Στην περίπτωση, ωστόσο, κατά την οποία τα προσωπικά δεδομένα - και εφόσον αυτά δεν αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα, κρίνονται αναγκαία για την ολοκλήρωση μιας ηλεκτρονικής σύμβασης, επιτρέπεται η συλλογή τους χωρίς τη συγκατάθεση των καταναλωτών, με την προϋπόθεση ότι αυτά ζητούνται κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και όχι κατά την είσοδο του χρήστη στην ιστοσελίδα. Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση που δίνεται η δυνατότητα χρήσης ψευδωνύμου.

Τα cookies είναι αρχεία που αποθηκεύουν προσωπικές πληροφορίες προτιμήσεων σε ένα αρχείο κειμένου στον υπολογιστή κατά τη διάρκεια περιήγησης στο Διαδίκτυο. Τα cookies δηλαδή αποθηκεύουν τις επισκέψεις των χρηστών σε διάφορες ιστοσελίδες του Διαδικτύου καθώς επίσης και προσωπικές πληροφορίες που εισάγουν οι χρήστες σε αυτές. Τέτοιες πληροφορίες μπορεί να είναι το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η διεύθυνση κατοικίας ή εργασίας, ο αριθμός τηλεφώνου κ.α. Επίσης μόλις αποθηκευτεί ένα cookie στον εκάστοτε υπολογιστή μόνο η τοποθεσία Web που το δημιούργησε μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεδομένα του.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι τα cookies επιτρέπονται. Ωστόσο, η ιστοσελίδα που τα δημιουργεί οφείλει αφενός να ενημερώνει το χρήστη για το που αποσκοπεί η επεξεργασία τους και αφετέρου να δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη να μπορεί να απενεργοποιεί τη δημιουργία cookies. (Κουμάντος, Κοτσίρης, Μαρίνος, Κοριατοπούλου, Σταυρίδου, 2001)

Επιπλέον μέθοδοι για την εξατομίκευση των χρηστών μέσω συλλογής προσωπικών δεδομένων αποτελούν το data mining, το data warehouse, το sniffing software, οι double agents κ.α. (Μήτρου, 2002)

Από την άλλη πλευρά οι χρήστες έχουν το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή να:

- Λαμβάνουν σχετική ενημέρωση σχετικά με το ποιος διενεργεί την επεξεργασία των δεδομένων τους.
- Έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν την πορεία της επεξεργασίας των δεδομένων τους για να βεβαιώνουν ότι αυτά έχουν χρησιμοποιηθεί ορθά για την έκβαση των αποτελεσμάτων, έγγραφα από τους υπεύθυνους της επεξεργασίας εντός 15 ημερών. Σε διαφορετική περίπτωση μπορούν να προσφύγουν στην Α.Π.Δ.Π.Χ.

- Διαφωνούν σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους ή τα αποτελέσματα που προήλθαν βάσει αυτών. (Σιδηρόπουλος, 2003)

Κάθε ιδιοκτήτης ιστοσελίδων οφείλει να διαμορφώνεται σύμφωνα με τα παραπάνω δικαιώματα των χρηστών. Σε αντίθετη περίπτωση προβλέπονται αυστηρές διοικητικές, αστικές και ποινικές κυρώσεις.

Από τεχνικής πλευράς έχουν δημιουργηθεί διάφορα πακέτα λογισμικών τα οποία παρέχουν στο χρήστη επιπλέον μεθόδους ασφαλείας. Μέσω αυτών ο χρήστης μπορεί να καθορίσει ο ίδιος ποιες ακριβώς πληροφορίες επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν αλλά και τον τρόπο επεξεργασίας αυτών. Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποια εξ αυτών όπως η εφαρμογή P3P δημιουργός της οποίας είναι το World Wide Web Consortium και το Privacy Enhanced Technology – PET. (Σιδηρόπουλος, 2003)

2.8 Προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας

Γίνεται ευρέως κατανοητό ότι η παγκόσμια εμβέλεια και η ευκολία πρόσβασης στο Διαδίκτυο κάνουν την προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας ιδιαίτερα απειλούμενη.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάπτυξη της επιστήμης της Πληροφορικής έχει εισάγει νέα προϊόντα τα οποία εντάσσονται στην έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας. Τέτοια είναι προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, πολυμεσικές εφαρμογές (multimedia), βάσεις δεδομένων αλλά και η ίδια η ιστοσελίδα. (Μήτρου, 2001)

Η Οδηγία 2001/29/EK για την πνευματική ιδιοκτησία στην κοινωνία της πληροφορίας προσπαθεί με την ενίσχυση των εξουσιών του δημιουργού, τη θεσμική προστασία των τεχνολογικών μηχανισμών προστασίας από την αντιγραφή, την αποτελεσματικότερη προάσπιση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας από την πειρατεία μέσω πολιτικής κυρώσεων να βάλει ένα ισχυρό πέπλο προστασίας γύρω από την πνευματική ιδιοκτησία η εφαρμογή του οποίου δεν χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα εύκολη λόγω της τόσο ευρείας χρήσης του Διαδικτύου.

2.9 Domain name

Κάθε δίκτυο υπολογιστών χρειάζεται ένα πρωτόκολλο επικοινωνίας για να εξασφαλίσει ότι τα δεδομένα στο δίκτυο αυτό μεταδίδονται χωρίς λάθη αλλά και στη

σωστή κατεύθυνση. Το Internet χρησιμοποιεί ένα σύνολο πρωτοκόλλων που ονομάζονται TCP/IP (Transmission Transport Protocol/Internet Protocol).

Κάθε υπολογιστής στο Internet έχει τη δικιά του μοναδική ταυτότητα κατά τη διάρκεια της σύνδεσής του, την οποία αποτελεί ένας αριθμός (Πρωτόκολλο Διαδικτύου, Internet Protocol – IP) ο οποίος απαρτίζεται από μια συστοιχία τεσσάρων αριθμών ο κάθε ένας από τους οποίους κυμαίνεται από 0-255 χωρισμένους με μια τελεία (.) μεταξύ τους. Για να είναι ευκολότερη η περιήγηση στο Internet έχει υιοθετηθεί ένα σύστημα με βάση το οποίο χρησιμοποιείται ένα όνομα για κάθε πόρο, το οποίο αποτελείται από γράμματα ή γράμματα σε συνδυασμό με αριθμούς. Αυτό το σύστημα ονομάζεται Domain Name System- DNS και το όνομα που δίνουν σε κάθε πόρο Domain Name (όνομα τομέα). Το DNS κατηγοριοποιείται σε επίπεδα που χωρίζονται με τελείες μεταξύ τους:

- 1^ο επίπεδο: Υποδηλώνει τον Οργανισμό που παραχώρησε το όνομα (π.χ .gr)
- 2^ο επίπεδο: Επωνυμία του δικαιούχου (π.χ yperth)
- 3^ο επίπεδο: Επιπρόσθετο κομμάτι που εξατομικεύει το δικαιούχο (π.χ www.yperth.government.gr)

Σημαντικότερο από νομικής άποψης αποτελεί το 2^ο επίπεδο.

Ειδικοί διακομιστές που ονομάζονται Διακομιστές Ονομάτων Τομέα (Domain Name System Servers – DNS Servers) μεταφράζουν τα ονόματα τομέα σε IP αριθμούς. Υπεύθυνος φορέας διαχείρισής τους είναι η Internet Corporation for Assigned Name and Numbers – ICANN) ενώ η διαχείριση εθνικών ονομάτων (.gr, .de κτλ) ανήκει στις Εθνικές Αρχές κάθε κράτους. (Σιδηρόπουλος, 2003)

Στην Ελλάδα αρμόδια για την παρακολούθηση των ονομάτων τομέα είναι η Ε.Ε.Τ.Τ η οποία εξέδωσε σύμφωνα με την υπ' αριθμό 268/73 τον «Κανονισμό διαχείρισης και εκχώρησης ονομάτων με κατάληξη .gr». Σύμφωνα με αυτό η ανάθεση ονομάτων δίνεται με χρονική προτεραιότητα ενώ λειτουργεί Μητρώο στο οποίο διατηρείται κατάλογος με τις απαραίτητες πληροφορίες για τα ονόματα τομέα που έχουν δοθεί.

Οι περιορισμοί που τίθενται στην επιλογή του ονόματος τομέα είναι οι εξής:

1. Τα ονόματα με κατάληξη .gr αποτελούνται από αλφαριθμητικούς χαρακτήρες του λατινικού αλφαβήτου [A-Z, a-z, 0-9] και τον ειδικό χαρακτήρα –.
2. Έχουν μήκος από 3-63 χαρακτήρες.
3. Το δικαίωμα που αποκτάται με την εκχώρηση του ονόματος χώρου με κατάληξη .gr διαρκεί για δύο χρόνια.
4. Δεν επιτρέπεται η χρήση γεωγραφικών ονομάτων δηλαδή πόλεων, κοινοτήτων και γεωγραφικών περιοχών (εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις των αντίστοιχων αρχών όπως Νομοί, Δήμοι κτλ) (Στυλιαδής, 2008)

2.10 Εντοπισμός των χρηστών

Η IP διεύθυνση που προσδιορίζει μοναδικά τον κάθε υπολογιστή σε μια δεδομένη στιγμή μπορεί να αποτελέσει τον σπουδαιότερο τρόπο για τον εντοπισμό των χρηστών που παρανομούν στο Διαδίκτυο. Σε περίπτωση που ο χρήστης συνδέεται από το σπίτι του τότε αποκτά κάθε φορά και διαφορετική διεύθυνση IP στην οποία όμως οι τρεις πρώτοι αριθμοί παραμένουν σταθεροί και δηλώνουν τον αντίστοιχο ISP (Internet Server Provider). Ο κάθε ISP καταγράφει τα στοιχεία των χρηστών που συνδέονται στο Internet μέσω των servers που διαθέτει. Τέτοια στοιχεία μπορεί να είναι το όνομα χρήστη, ο αριθμός τηλεφώνου, η ώρα σύνδεσης, η IP διεύθυνση κάθε ιστοσελίδας που επισκέφτηκε και καταγράφονται σε ειδικά αρχεία που αποκαλούνται log files.

Στην περίπτωση, λοιπόν, που πραγματοποιείται μια παράνομη ή ύποπτη ενέργεια στο Internet οι αρχές αναζητούν την IP διεύθυνση του υπολογιστή στον οποίο αυτή παρατηρήθηκε. Από την IP βρίσκεται ο ISP του υπόπτου και με εισαγγελική εντολή υποχρεούται ο ISP να δώσει τα στοιχεία του χρήστη που κάποια στιγμή είχε αποκτήσει τη συγκεκριμένη IP. Ο ISP αποκαλύπτει το τηλέφωνο και το username του υπόπτου χρήστη και από εκεί και πέρα κάθε δικαιοδοσία μεταφέρεται στις αρχές του κράτους για τη διαλεύκανση της υπόθεσης. Γίνεται, βεβαίως. Εύκολα αντιληπτό πως αν ο χρήστης χρησιμοποιεί διαφορετικούς κάθε φορά υπολογιστές που δεν ανήκουν σε αυτόν (π.χ internet café) γίνεται πολύ δυσκολότερος – αλλά όχι αδύνατος, ο εντοπισμός του. (Στυλιαδής, 2008)

2.11 Αδικήματα από τη χρήση του Internet

I. Κατασκοπεία

Μέσω ειδικών προγραμμάτων ένας χρήστης έχει τη δυνατότητα να πλοηγηθεί στον υπολογιστή ενός άλλου χρήστη εάν αυτός είναι συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο και γνωρίζει την IP διεύθυνσή του. Έτσι μπορεί να αλλοιώσει ή και να καταστρέψει δεδομένα που υπάρχουν στον υπολογιστή.

II. Ιοί (Σκουλήκια, Δούρειοι Ίπποι)

Οι ιοί μπορούν να προκαλέσουν πολύ σοβαρά προβλήματα σε έναν υπολογιστή όπως η διαγραφή δεδομένων του από το σκληρό δίσκο ή να κάνουν τη λειτουργία του αδύνατη. Ο πιο συνήθης τρόπος μετάδοσης των ιών είναι μέσα από συνημμένα αρχεία που αποστέλλονται μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το cracking που αποτελεί κακόβουλη ενέργεια είναι το φαινόμενο κατά το οποίο αποπειράται να αποκτηθεί πρόσβαση σε υπολογιστικό σύστημα για την οποία όχι μόνο δε διατίθεται εξουσιοδότηση, αλλά υπάρχει ο στόχος να βλαφθεί με οποιοδήποτε τρόπο. Το cracking είναι ποινικό αδίκημα σε πολλές χώρες και τιμωρείται όποιος αποκτήσει χωρίς εξουσιοδότηση πρόσβαση σε συστήματα πληροφοριών, προκαλέσει ζημιά ή αποδειχθεί ότι είναι μέλος δικτύου οργανωμένων εγκλημάτων. Ωστόσο το τελευταίο διάστημα έχει παρατηρηθεί ότι οι crackers ακολουθούν διαφορετική πορεία καθώς σκοπός τους πλέον ως φαίνεται δεν είναι η καταστροφή υπολογιστικών συστημάτων, το οποίο ουδέν κέρδος τους απέφερε, αλλά η παρακολούθηση (κατασκοπεία) των κινήσεων των χρηστών και η πώληση των στατιστικών στοιχείων που βγαίνουν από αυτά για διαφημιστικούς σκοπούς. (Πάγκαλος, Μαυρίδης, 2003)

III. SPAM ή Ανεπιθύμητη Αλληλογραφία

Στην Ελλάδα για τα SPAM έχει ισχύ το άρθρο 6 του π.δ 132/2003 όπου αναφέρεται ότι οι ISP που αναλαμβάνουν τέτοιες δραστηριότητες οφείλουν να τηρούν και να συμβουλεύονται τακτικά, μητρώα «επιλογών» όπου μπορούν να εγγράφονται τα φυσικά πρόσωπα που επιλέγουν να μη λαμβάνουν τέτοιες επικοινωνίες. Στην Αμερική αντίθετα τα SPAM είθισται να καταδικάζονται με ποινές φυλάκισης.

IV. Παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο

Η παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο τιμωρούνταν στη χώρα μας σύμφωνα με το νόμο «περί ασέμνων» και αντιμετωπιζόταν ως πλημμέλημα ενώ σήμερα προβλέπονται ποινές έως και ισόβιας κάθειρξης

Οι πιο συνήθεις μορφές ηλεκτρονικού εγκλήματος που διαπράττονται είναι οι:

- Συκοφαντική δυσφήμιση προσώπων
- Παράνομη διακίνηση και πώληση προγραμμάτων
- Εγκλήματα από hackers και crackers
- Διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας
- Απάτες με πιστωτικές κάρτες

3.1 Ερωτηματολόγιο

Στα πλαίσια της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν 200 ερωτηματολόγια τα οποία κλήθηκαν να συμπληρώσουν φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Τελικά χρησιμοποιήθηκαν 174 εξ αυτών καθότι κάποια κρίθηκαν ακατάλληλα για επεξεργασία. (αναπάντητες ερωτήσεις, άσχετες απαντήσεις κ.α).

Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από 33 ερωτήσεις που χωρίζονταν σε επιμέρους κατηγορίες:

- Ερωτήσεις γενικού χαρακτήρα (Φύλο, Ηλικία, Σχολή κ.α)
- Ερωτήσεις σε σχέση με τη χρήση της τεχνολογίας (Χρήση Διαδικτύου κ.α)
- Ερωτήσεις σε σχέση με το γνωστικό υπόβαθρο και τις στάσεις τους απέναντι σε νομικά θέματα διαδικτύου

Το ερωτηματολόγιο διατίθεται στο Παράρτημα Α.

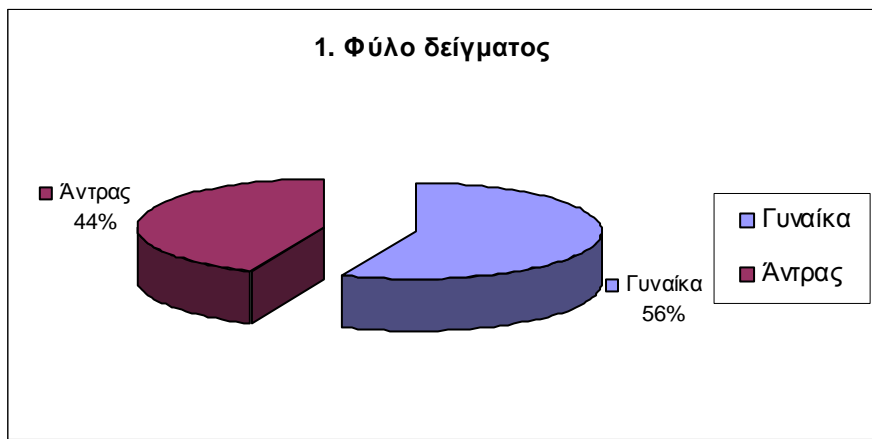
3.2 Ανάλυση διακύμανσης ANOVA

Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων επεξεργάστηκαν με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS. Επίσης για την ανάλυσή τους χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση διακύμανσης ANOVA.

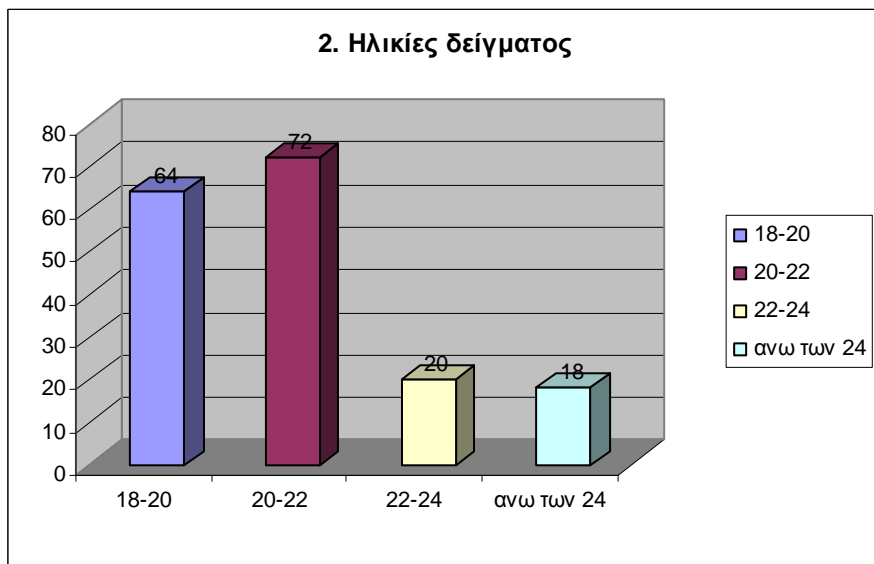
Η ανάλυση διακύμανσης ANOVA εξετάζει τη σχέση της εξαρτημένης μεταβλητής με την ανεξάρτητη υπολογίζοντας στην ουσία το αν η μεταβλητότητα των τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής Y εξηγείται από την ανεξάρτητη μεταβλητή X .

Κεφάλαιο 4 – Αποτελέσματα έρευνας

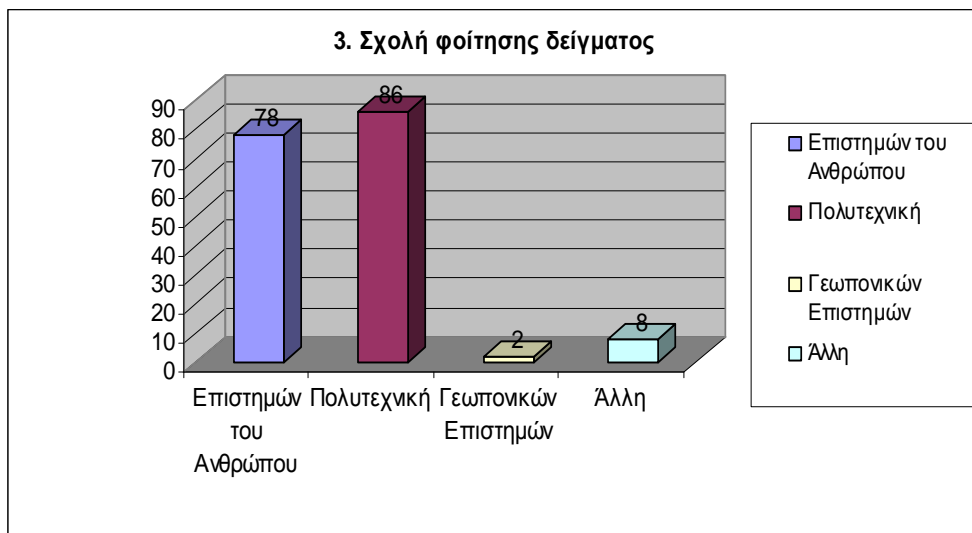
4.1 Περιγραφική ανάλυση

Γράφημα 4.1 Φύλο δείγματος

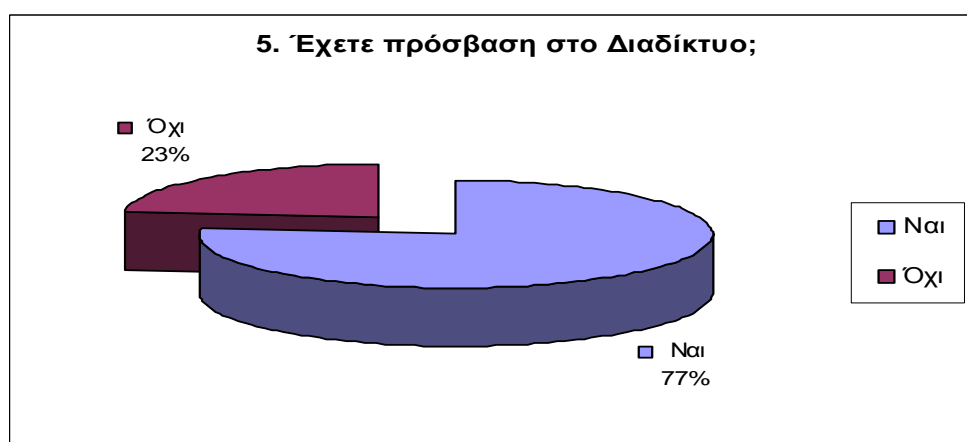
Γράφημα 4.2 Ηλικία δείγματος

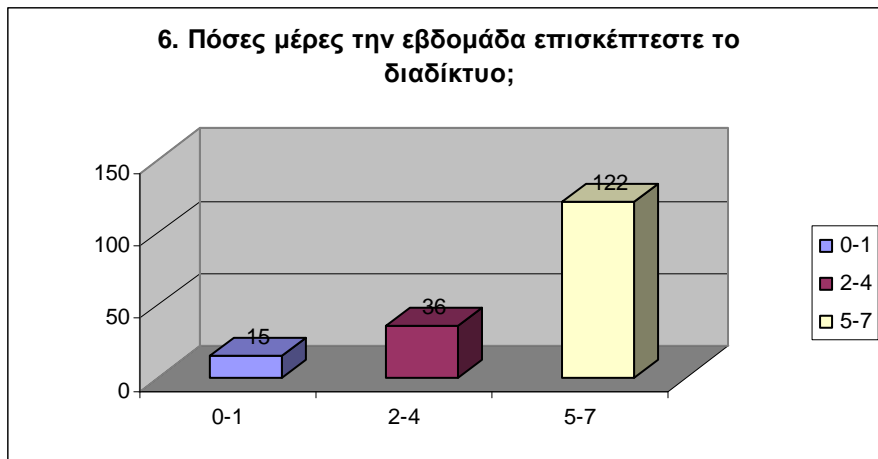
Γράφημα 4.3 Σχολή Φοίτησης δείγματος

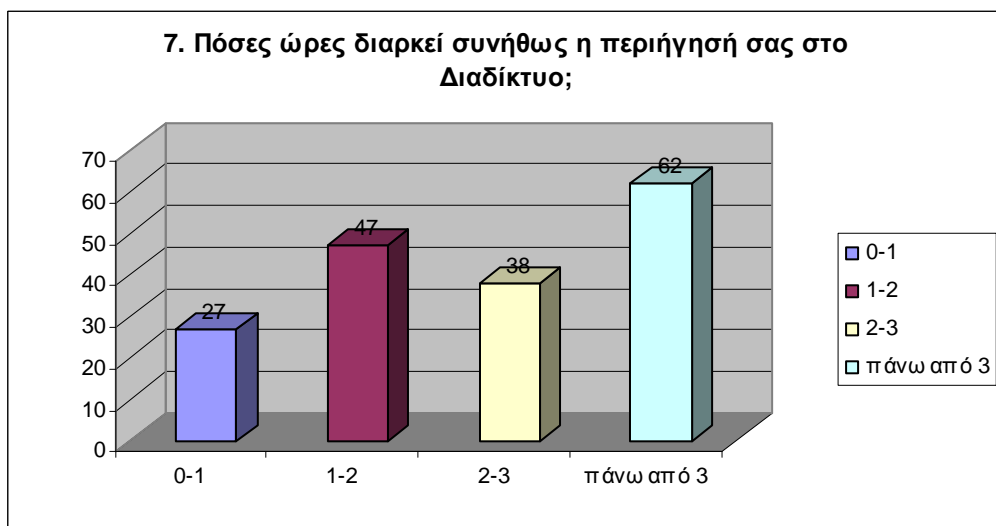
Γράφημα 4.4 Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;

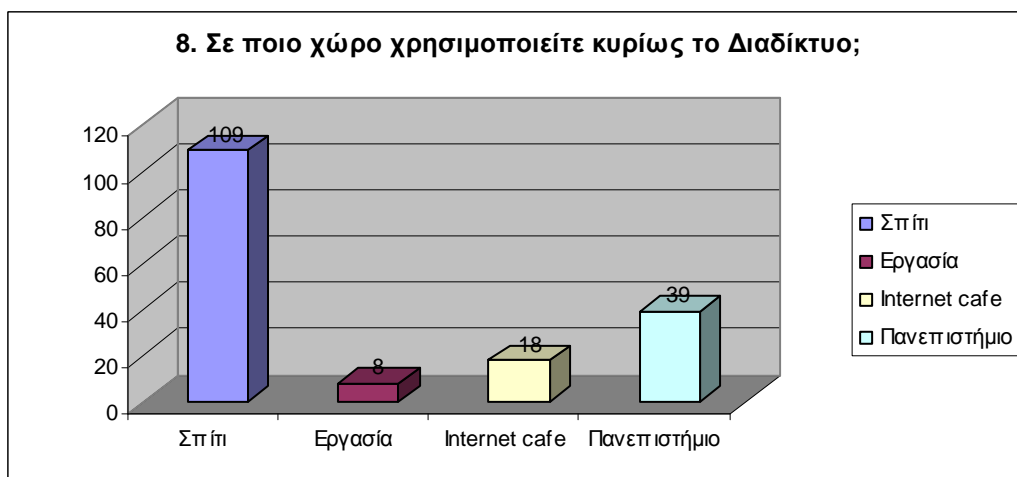
Γράφημα 4.5 Αν ναι, διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;

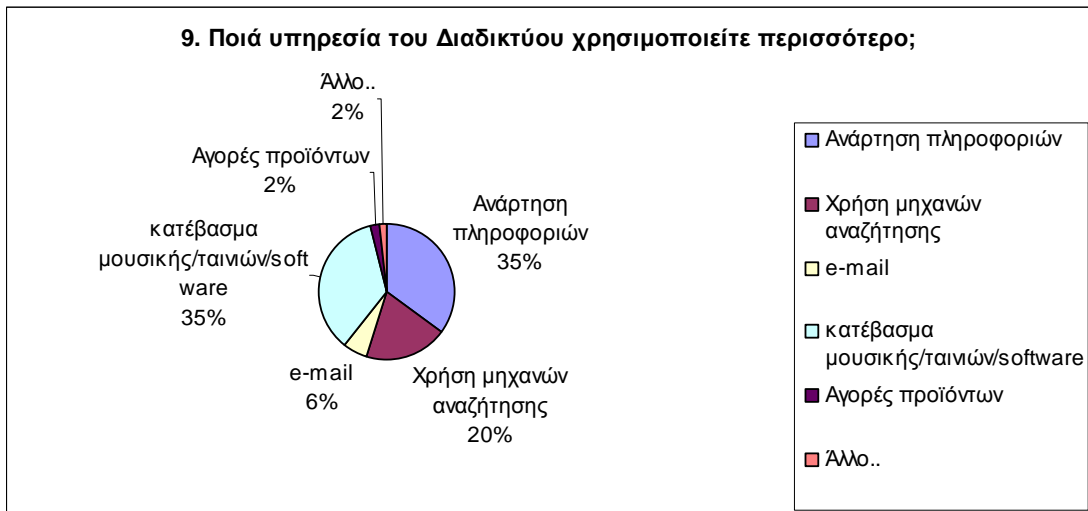
Γράφημα 4.6 Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;

Γράφημα 4.7 Πόσες ώρες διαρκεί συνήθως η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;

Γράφημα 4.8 Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε κυρίως το Διαδίκτυο;

Γράφημα 4.9 Ποια υπηρεσία του Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;

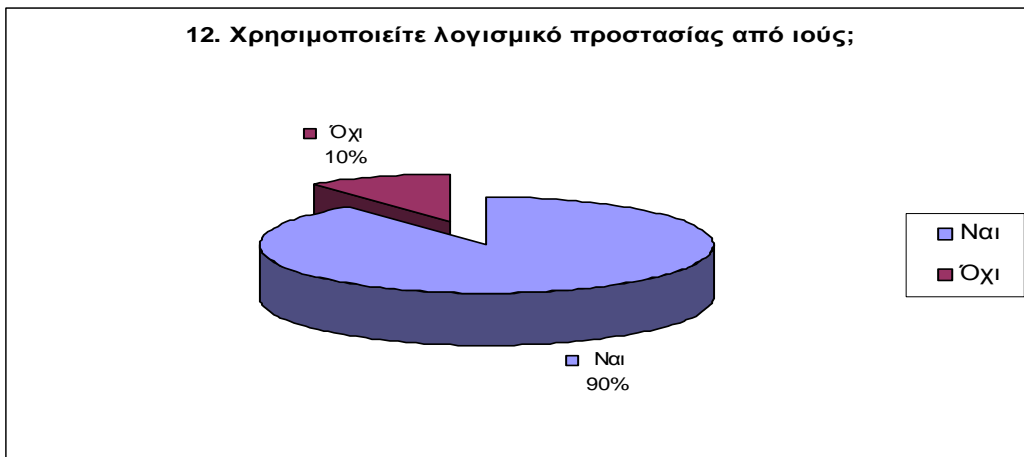

Γράφημα 4.10 Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;

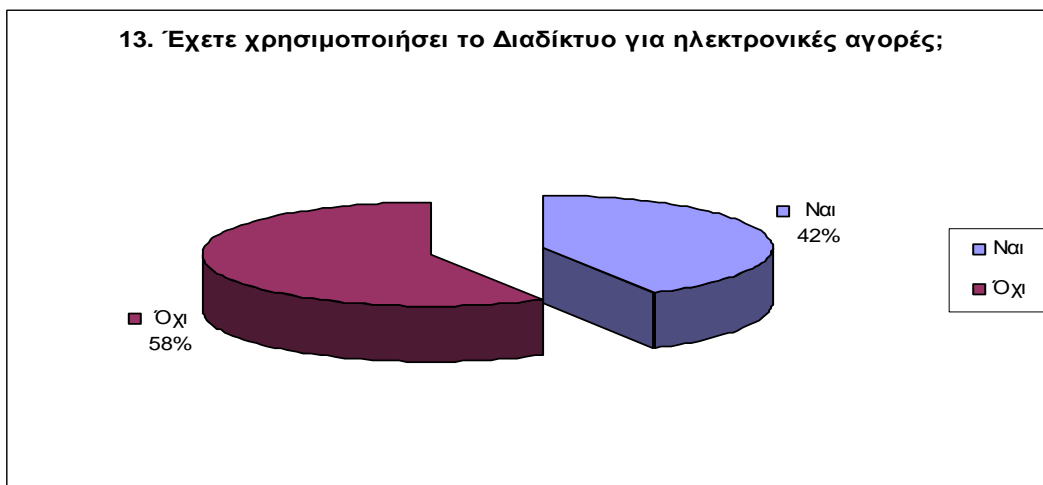

Γράφημα 4.11 Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;

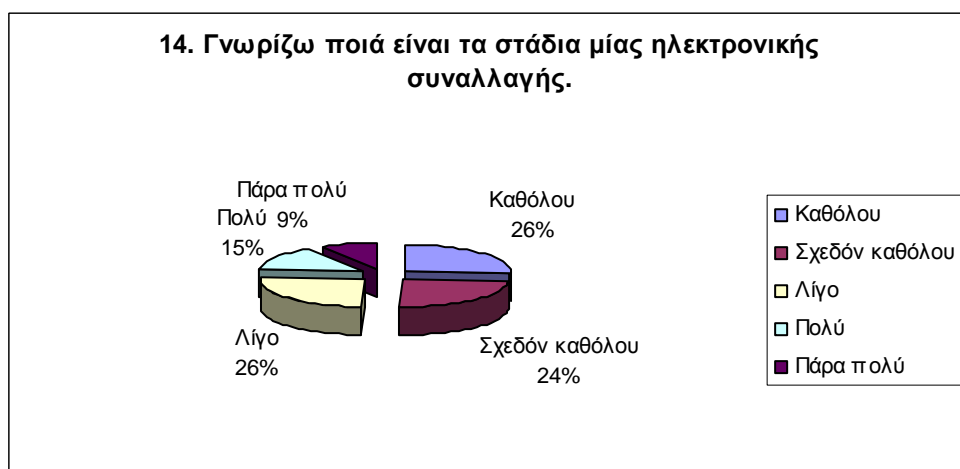

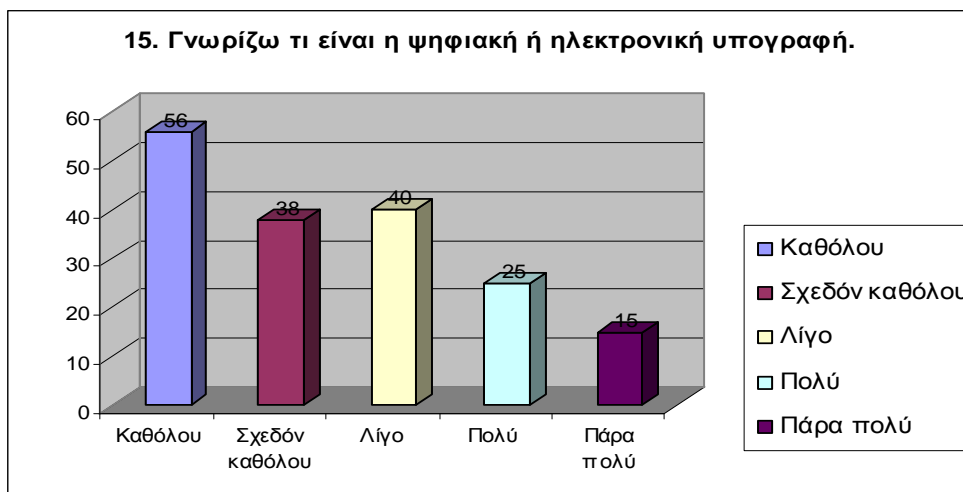
Γράφημα 4.12 Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;

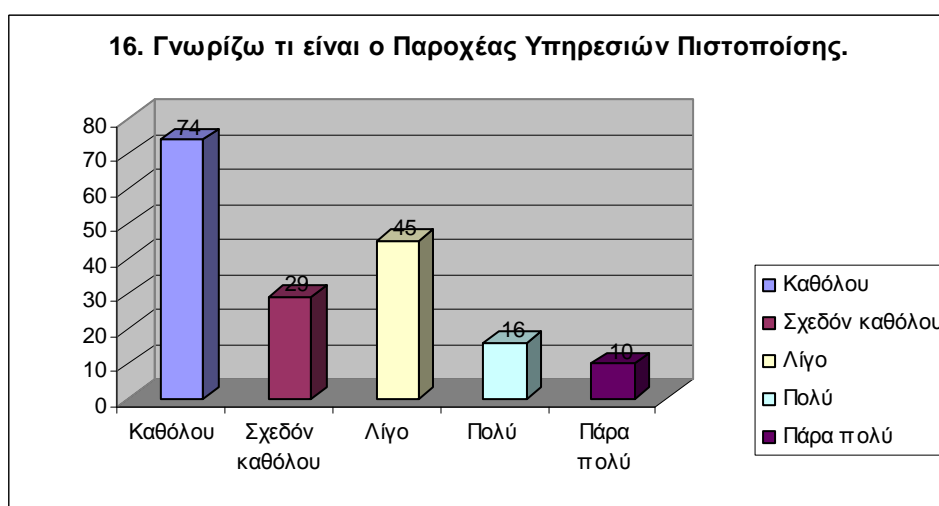
Γράφημα 4.13 Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;

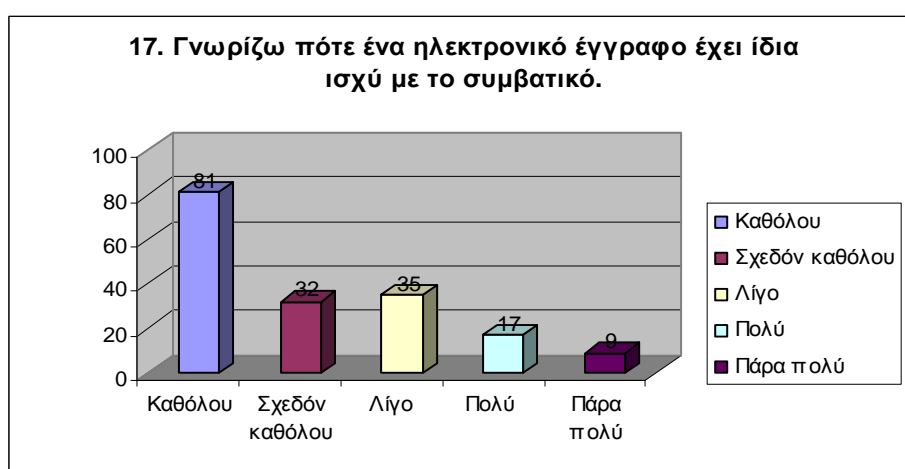
Γράφημα 4.14 Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής

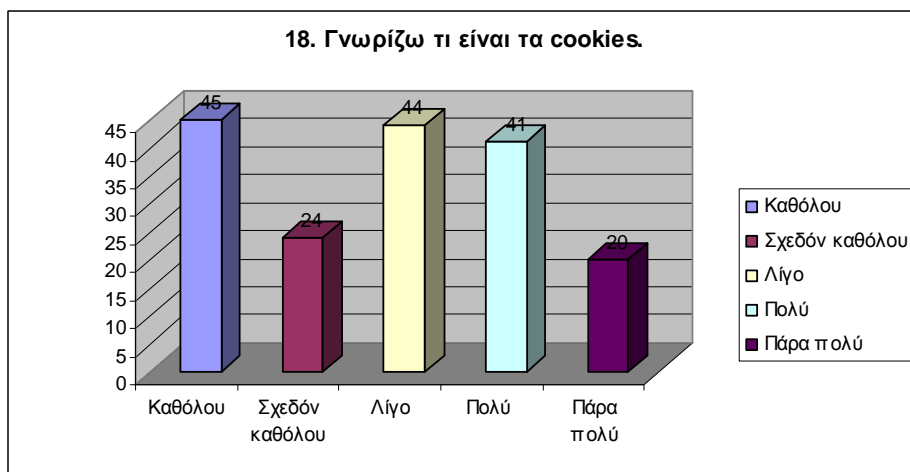
Γράφημα 4.15 Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή

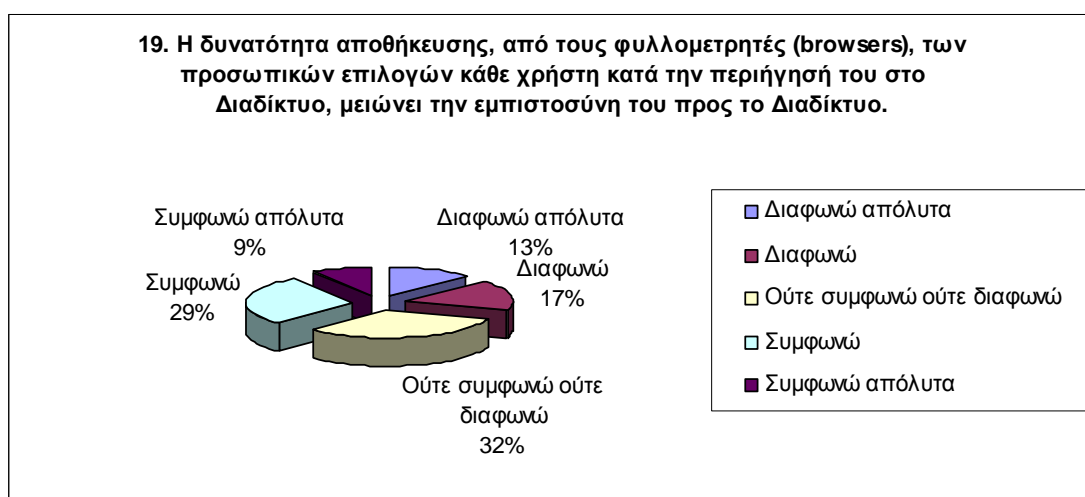
Γράφημα 4.16 Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης

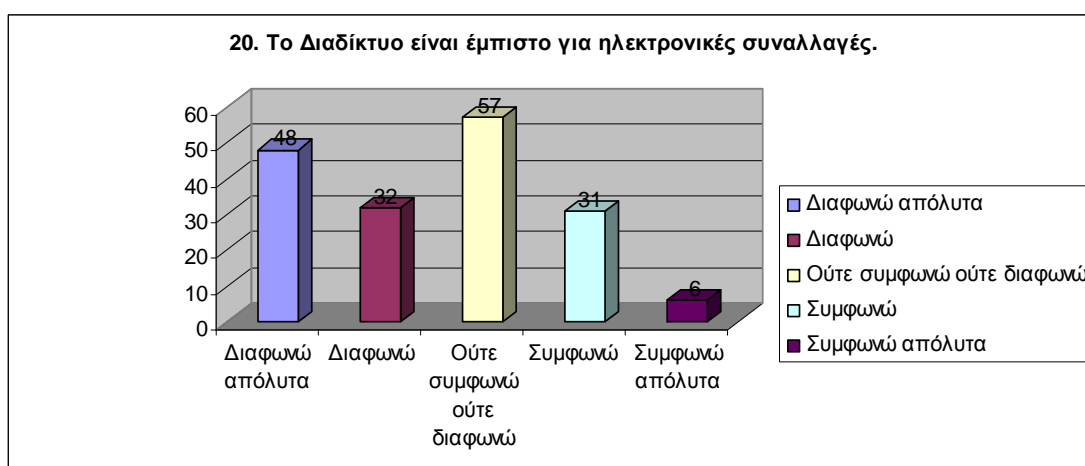
Γράφημα 4.17 Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό

Γράφημα 4.18 Γνωρίζω τι είναι τα cookies

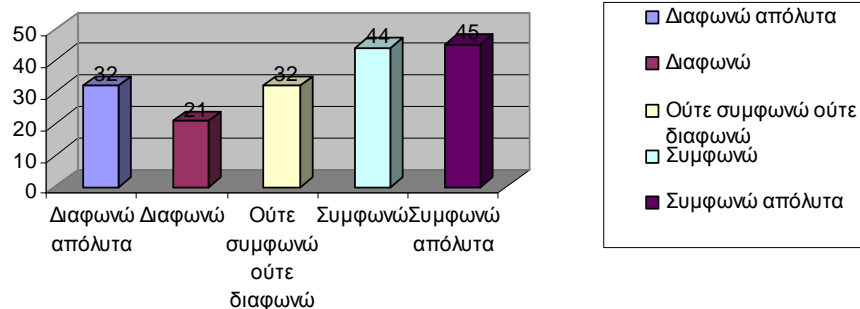

Γράφημα 4.19 Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο

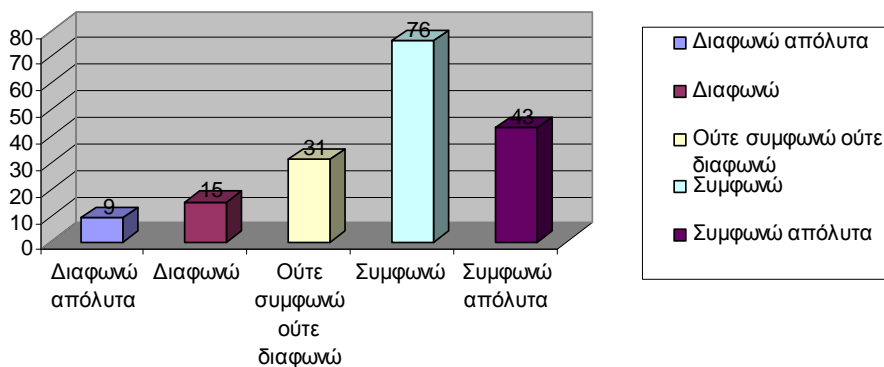
Γράφημα 4.20 Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές

21. Η απαραίτητη χρήση πιστωτικής με εμποδίζει να πραγματοποιώ ηλεκτρονικές συναλλαγές.

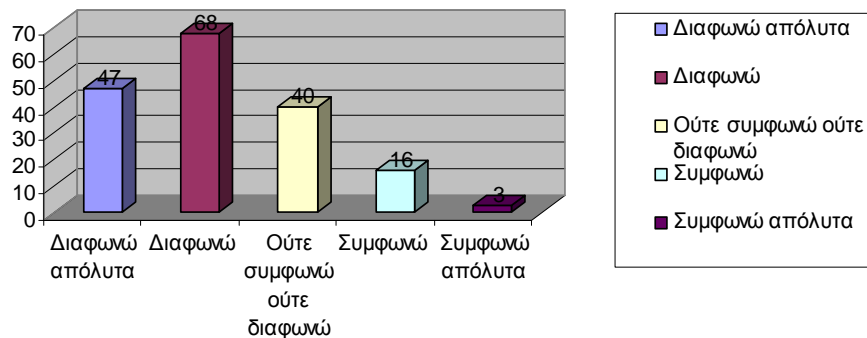
Γράφημα 4.21 Η απαραίτητη χρήση πιστωτικής κάρτας με εμποδίζει να πραγματοποιώ ηλεκτρονικές συναλλαγές

22. Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

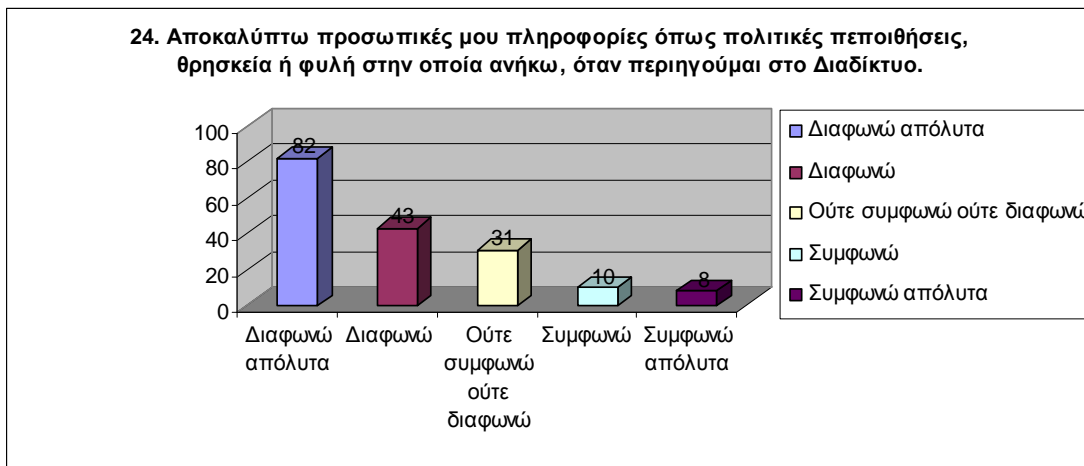

Γράφημα 4.22 Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο

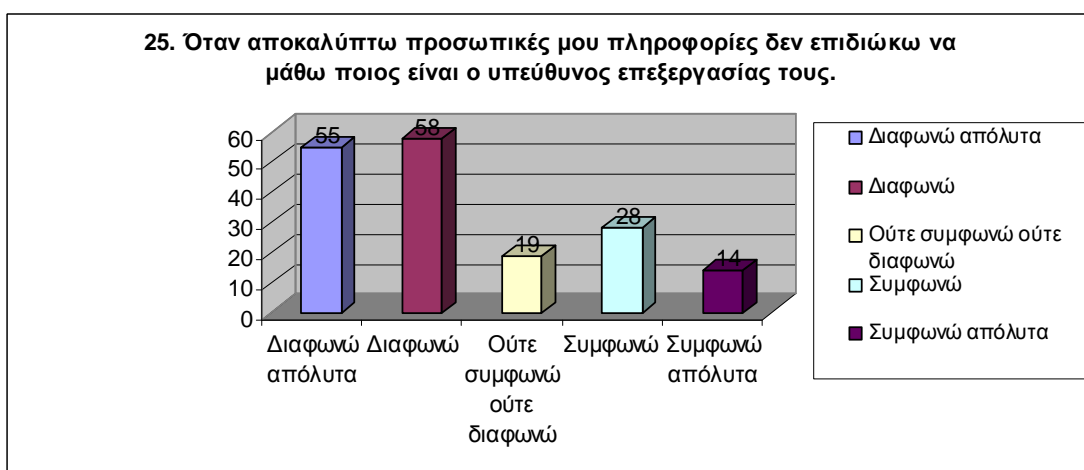
23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

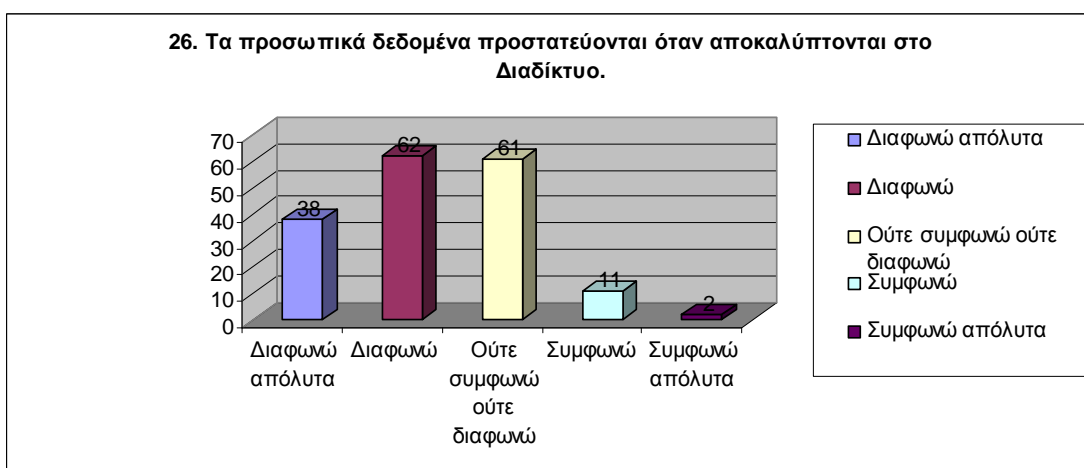
Γράφημα 4.23 Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο

Γράφημα 4.24 Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως πολιτικές πεποιθήσεις, θρησκεία ή φυλή στην οποία ανήκω, όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο

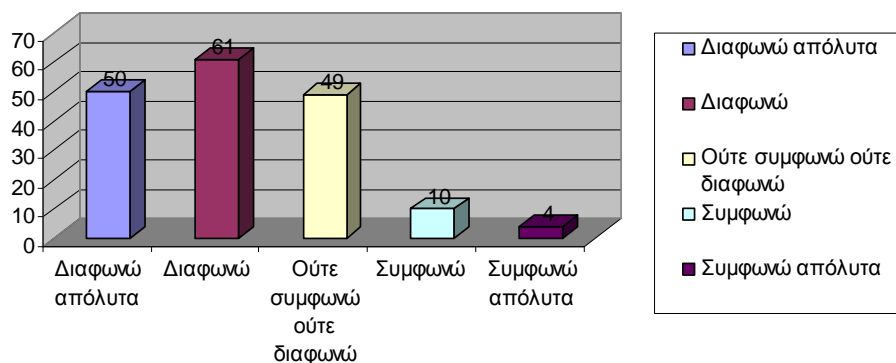

Γράφημα 4.25 Όταν αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες δεν επιδιώκω να μάθω ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας τους

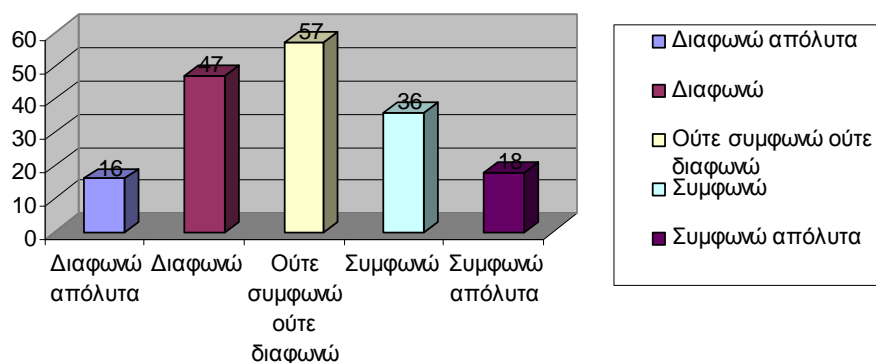
Γράφημα 4.26 Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο

27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.

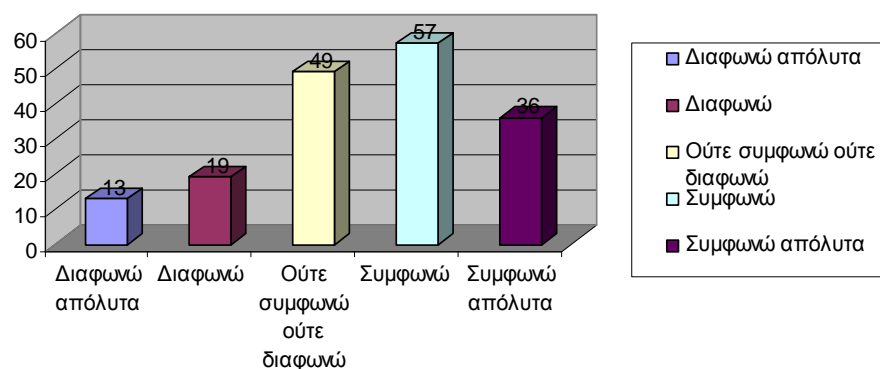
Γράφημα 4.27 Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο

28. Είναι εύκολο να εντοπιστεί κάποιος χρήστης που έχει παρανομήσει στο Διαδίκτυο.

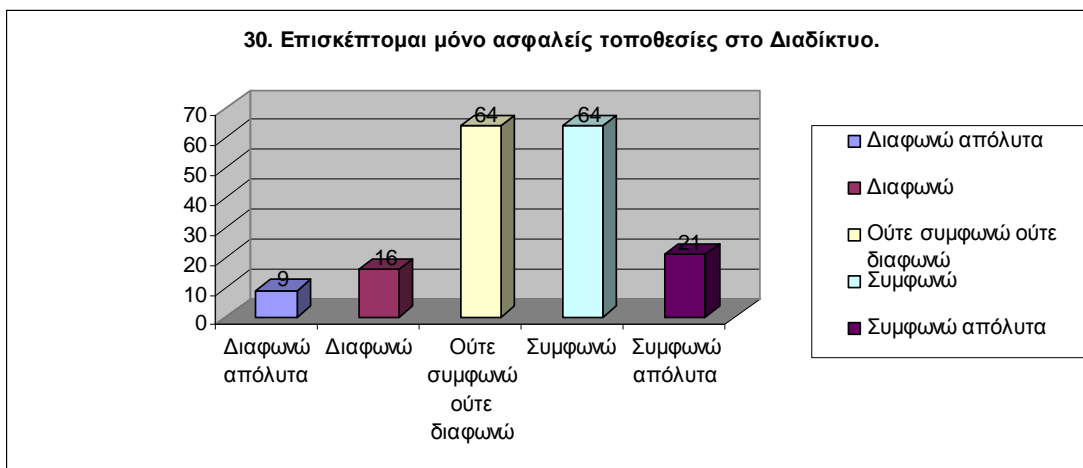

Γράφημα 4.28 Είναι εύκολο να εντοπιστεί κάποιος χρήστης που έχει παρανομήσει στο Διαδίκτυο

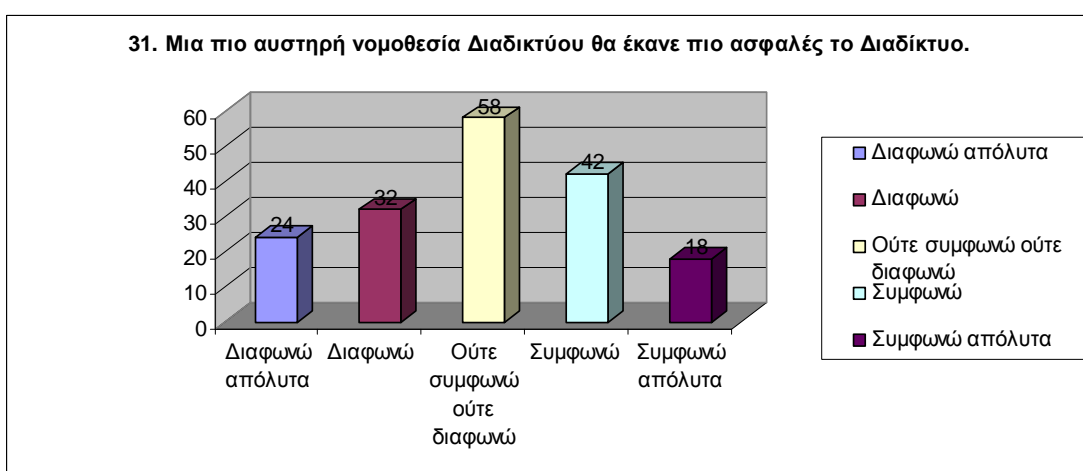
29. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.

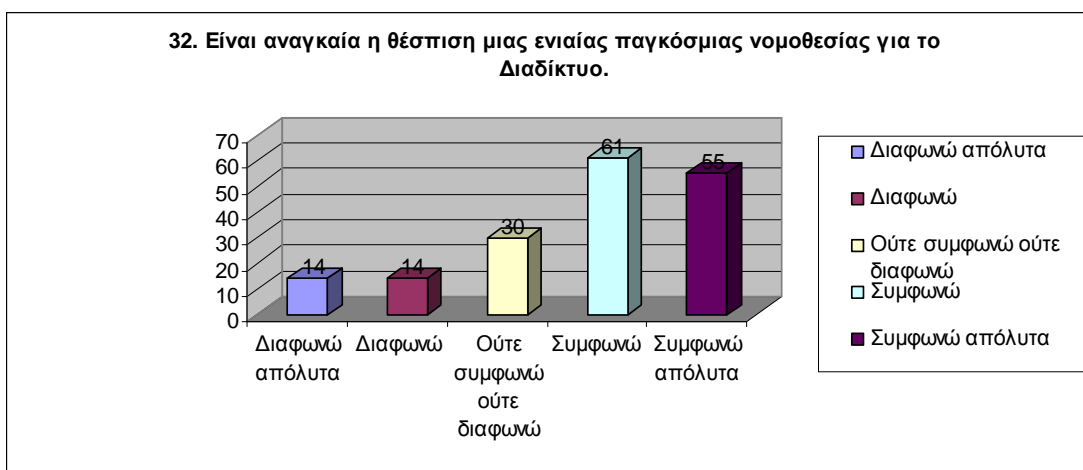
Γράφημα 4.29 Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά

Γράφημα 4.30 Επισκέπτομαι μόνο ασφαλείς τοποθεσίες στο Διαδίκτυο

Γράφημα 4.31 Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο

Γράφημα 4.32 Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο

Γράφημα 4.33 Η επίδραση της νομοθεσίας είναι πιο καθοριστική από την επίδραση της τεχνολογίας για την ασφάλεια του Διαδικτύου

4.2 Συνολική στάση φοιτητών σχετικά με νομικά ζητήματα Διαδικτύου

Η συνολική στάση των φοιτητών σχετικά με νομικά ζητήματα του Διαδικτύου εκφράζουν κυρίως το επίπεδο εμπιστοσύνης στο Διαδίκτυο και προστασίας που νιώθουν από το νομικό πλαίσιο που αφορά το Διαδίκτυο και πόσο ικανοποιημένοι νιώθουν από την υφιστάμενη κατάσταση. (π.χ Προστατεύουν τα προσωπικά τους δεδομένα;) Έτσι οι ερωτήσεις που αφορούν τη συνολική στάση μπορούν να χωριστούν σε δυο κατηγορίες:

1. Ερωτήσεις με θετικό περιεχόμενο: Εκφράζουν την ύπαρξη εμπιστοσύνης στο Διαδίκτυο, προστασίας από τη νομοθεσία που αναφέρεται σε αυτό και την ικανοποίησή τους από την υφιστάμενη κατάσταση. (π.χ Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο, Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο).

2. Ερωτήσεις με αρνητικό περιεχόμενο: Εκφράζουν την έλλειψη εμπιστοσύνης στο Διαδίκτυο και προστασίας από τη νομοθεσία που αναφέρεται, επίσης την δυσανασχέτησή τους από την υφιστάμενη κατάσταση (π.χ Είναι δύσκολο να εντοπιστεί κάποιος χρήστης που έχει παρανομήσει στο Διαδίκτυο).

Οι απαντήσεις θα συγχωνευτούν σε τριτοβάθμια κλίμακα:

- Θετική
- Επιφυλακτική και
- Αρνητική

στάση απέναντι στην ερώτηση.

Οι απαντήσεις «Συμφωνώ» και «Συμφωνώ απόλυτα» εμπίπτουν στη θετική στάση, η «Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ στην επιφυλακτική στάση ενώ οι «Καθόλου» και «Σχεδόν καθόλου» στην αρνητική στάση.

Παρακάτω παρουσιάζεται η συνολική στάση σε κάθε μια ερώτηση.

1. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.

- Θετική :52
- Επιφυλακτική :56
- Αρνητική :66

2. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

- Θετική :37
- Επιφυλακτική :57
- Αρνητική :80

3. Η απαραίτητη χρήση πιστωτικής κάρτας με εμποδίζει να πραγματοποιώ ηλεκτρονικές συναλλαγές.

- Θετική :53
- Επιφυλακτική :32
- Αρνητική :89

4. Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

- Θετική :24
- Επιφυλακτική :31
- Αρνητική :119

5. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

- Θετική :19
- Επιφυλακτική :40
- Αρνητική :115

6. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως πολιτικές πεποιθήσεις, θρησκεία ή φυλή στην οποία ανήκω, όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.
- Θετική :18
  - Επιφυλακτική :31
  - Αρνητική :125
7. Όταν αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες δεν επιδιώκω να μάθω ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας τους.
- Θετική :42
  - Επιφυλακτική :19
  - Αρνητική :113
8. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.
- Θετική :13
  - Επιφυλακτική :61
  - Αρνητική :100
9. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.
- Θετική :14
  - Επιφυλακτική :49
  - Αρνητική :111
10. Είναι εύκολο να εντοπιστεί κάποιος χρήστης που έχει παρανομήσει στο Διαδίκτυο.
- Θετική :54
  - Επιφυλακτική :57
  - Αρνητική :63
11. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.
- Θετική :32
  - Επιφυλακτική :49
  - Αρνητική :93

12. Επισκέπτομαι μόνο ασφαλείς τοποθεσίες στο Διαδίκτυο.

- Θετική :25
- Επιφυλακτική :64
- Αρνητική :85

13. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.

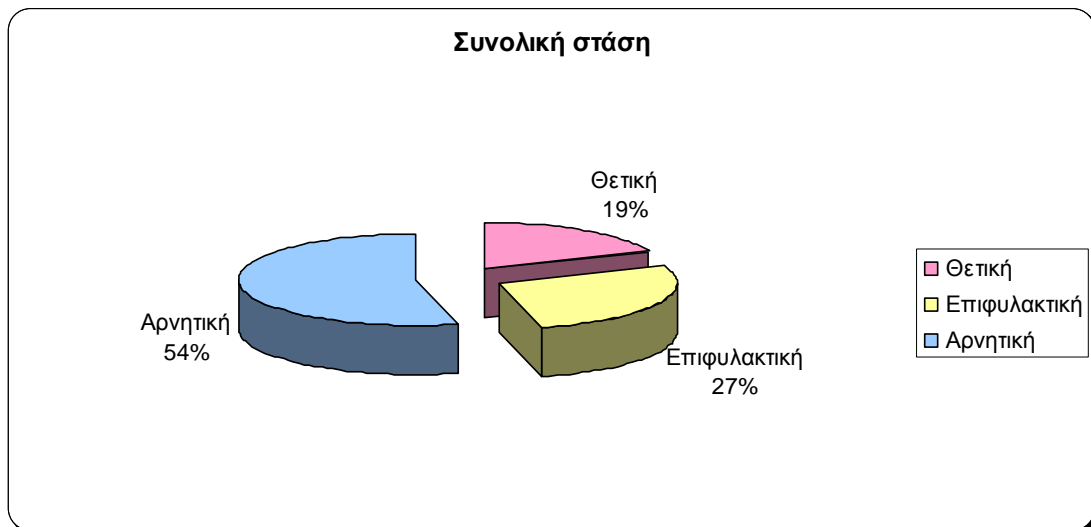
- Θετική :56
- Επιφυλακτική :58
- Αρνητική :60

14. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο.

- Θετική :28
- Επιφυλακτική :30
- Αρνητική :116

15. Η επίδραση της νομοθεσίας είναι πιο καθοριστική από την επίδραση της τεχνολογίας για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

- Θετική :105
- Επιφυλακτική :42
- Αρνητική :27

Γράφημα 4.34 Συνολική στάση

4.3 Ανάλυση διακύμανσης (ANOVA)

4.3.1 Γενικά

Από τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα στατιστικά κριτήρια στην κοινωνική έρευνα αποτελεί η ανάλυση διακύμανσης ANOVA η οποία, όπως και παραπάνω αναφέρθηκε, επιτρέπει τη σύγκριση των ανεξάρτητων μεταβλητών με εξαρτημένες ακόμη και όταν η ανεξάρτητη μεταβλητή αποτελείται από περισσότερες των δύο συνθηκών.

Οι διάφορες τιμές των συμμετεχόντων σε μια έρευνα οφείλονται σε δύο λόγους:

1. Στην ανεξάρτητη μεταβλητή (ατομικές διαφορές)
2. Τυχαίο σφάλμα (π.χ. διαφορετικές οδηγίες προς το δείγμα ή συνθήκες έρευνας)

Με τη βοήθεια της ανάλυσης διακύμανσης ANOVA είναι δυνατόν να υπολογίσουμε το ποσοστό της συνολικής διακύμανσης των μετρήσεων που οφείλεται στην ανεξάρτητη μεταβλητή καθώς και αυτό που οφείλεται στο τυχαίο σφάλμα. Αν η επίδραση της ανεξάρτητης μεταβλητής είναι σημαντική τότε θα εμφανιστεί ως συστηματική διαφορά καλύπτοντας το θόρυβο που οι άγνωστοι παράγοντες προκαλούν στα δεδομένα και οδηγεί στην απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης (ότι η ανεξάρτητη μεταβλητή δεν επιδρά στην εξαρτημένη) και στην αποδοχή της εναλλακτικής (ότι η ανεξάρτητη μεταβλητή επιδρά στην εξαρτημένη). Σε διαφορετική περίπτωση καταλήγουμε ότι οι διαφορές μεταξύ των τιμών είναι τυχαίες. (απόρριψη εναλλακτικής υπόθεσης και αποδοχή μηδενικής). (Ρούσσος, Τσαούσης, 2002).

Σε κάθε περίπτωση το ζητούμενο είναι η μεγαλύτερη τιμή του πηλίκου:

$$\frac{\text{Αναμενόμενη διακύμανση ως αποτέλεσμα ανεξάρτητων μεταβλητών}}{\text{Διακύμανση που οφείλεται στο τυχαίο σφάλμα}}$$

Στο παράρτημα Β παρατίθενται κάποιο βασικοί στατιστικοί όροι για την καλύτερη κατανόηση των αναφερόμενων εννοιών.

4.3.2 Περιγραφή διαδικασίας ανάλυσης διακύμανσης ANOVA

I. Συνολικό άθροισμα τετραγώνων

$$SS_{\text{total}} = SS_{\text{between}} + SS_{\text{within}}$$

Όπου

SS_{total} : συνολικό άθροισμα τετραγώνων

SS_{between} : άθροισμα τετραγώνων μεταξύ των συνθηκών

SS_{within} : άθροισμα τετραγώνων εντός των συνθηκών

και

$$SS_{\text{total}} = \sum X_{\text{total}}^2 - \frac{(\sum X_{\text{total}})^2}{N}$$

$$SS_{\text{between}} = \frac{\sum (\sum X_i)^2}{n} - \frac{(\sum X_{\text{total}})^2}{N}$$

$$SS_{\text{within}} = SS_1 + SS_2 + \dots + SS_n$$

II. Συνολικοί βαθμοί ελευθερίας

$$df_{\text{total}} = df_{\text{between}} + df_{\text{within}}$$

Όπου

$$df_{\text{total}} = (N-1)$$

$$df_{\text{between}} = k - 1$$

$$df_{\text{within}} = (n_1-1) + (n_2-1) + \dots + (n_i-1)$$

όπου N : συνολικός πληθυσμός του δείγματος

n : σύνολο πληθυσμού κάθε συνθήκης

k : συνθήκες της έρευνας

III. Υπολογισμός μέσω των τετραγώνων εντός των ομάδων και μεταξύ των ομάδων

$$MS_{\text{between}} = \frac{SS_{\text{between}}}{df_{\text{between}}}$$

$$MS_{\text{within}} = \frac{SS_{\text{within}}}{df_{\text{within}}}$$

IV. Υπολογισμός F - τιμής

Η F – τιμή είναι ένας δείκτης ο οποίος αποκαλύπτει τις συστηματικές διαφορές μεταξύ των συνθηκών (αν υπάρχουν)

$$F = \frac{MS_{\text{between}}}{MS_{\text{within}}}$$

V. Υπολογισμός της κρίσιμης τιμής βάσει των βαθμών ελευθερίας και της στατιστικής σημαντικότητας.

Αν $F >$ κρίσιμη τιμή τότε έχουμε στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα, δηλαδή, οι διαφορές μεταξύ των τιμών της εξαρτημένης μεταβλητής είναι σημαντικές κι όχι τυχαίες. (Ρούσσο, Τσαούσης, 2002).

4.3.3 Διαδικασία Bonferroni

Μια στατιστικά σημαντική τιμή F δε δίνει την πληροφορία για το που εστιάζεται η επίδραση της ανεξάρτητης μεταβλητής αλλά μόνο για το ότι υπάρχει επίδραση. Για να βρούμε ποιες είναι (και αν υπάρχουν) οι επιμέρους διαφορές μεταξύ των ερευνητικών συνθηκών χρησιμοποιείται η μέθοδος πολλαπλών συγκρίσεων. (Γναρδέλλης, 2006) Για την παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε συγκεκριμένα η διαδικασία Bonferroni (μια συγκεκριμένη μέθοδος συγκρίσεων) σύμφωνα με την οποία ακολουθούνται τα εξής βήματα:

1. Υπολογισμός της τιμής t

$$t = \frac{\bar{X}_i - \bar{X}_j}{\sqrt{MS_{between} \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}}$$

2. Σύγκριση της τιμής t με την κρίσιμη τιμή σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\frac{\alpha}{\text{πλήθος\_συγκρίσεων}}$

Αν $t >$ κρίσιμη τιμή βγαίνει το συμπέρασμα ότι υπάρχει (στατιστικά σημαντική) διαφορά ανάμεσα στις επιμέρους εξεταζόμενες συνθήκες. (Ρούσσοι, Τσαούσης, 2002)

4.3.4 Εφαρμογή της Ανάλυσης Διακύμανσης ANOVA

Αρχικά υπολογίζουμε τις κρίσιμες τιμές (μέσω της συνάρτησης FINV του Excel) για όλες τις ερωτήσεις που αποτελούν τις ανεξάρτητες μεταβλητές μας σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha = 0.05$.

Ερώτηση	df _{between}	df _{within}	Κρίσιμη Τιμή
1	1	172	3,90
2	3	170	2,66
3	3	170	2,66
4	1	172	3,90
5	1	172	3,90
6	2	171	3,05
7	3	170	2,66
8	3	170	2,66
9	5	168	2,27
10	4	169	2,43
11	3	170	2,66
12	1	172	3,90
13	1	172	3,90

4.3.4.1 ANOVA της μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.

15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
 16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.
 18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.1 ANOVA του φύλου του δείγματος με τις ερωτήσεις 14,15,16,18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	16,101	1	16,101	11,109
	Within Groups	249,307	172	1,449	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	16,399	1	16,399	10,119
	Within Groups	278,733	172	1,621	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	9,901	1	9,901	6,630
	Within Groups	256,841	172	1,493	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	21,610	1	21,610	12,509
	Within Groups	297,132	172	1,728	
	Total	318,741	173		

Η 2^η στήλη περιέχει τις συνιστώσες της συνολικής διασποράς των δεδομένων: Αυτή που αποδίδεται στις διαφορές μεταξύ των ομάδων κι αυτή που οφείλεται στις διαφορές στο εσωτερικό των ομάδων.

Η 3^η στήλη περιέχει τα αθροίσματα τετραγώνων, η 4^η τους βαθμούς ελευθερίας, η 5^η το μέσο τετράγωνο και η 5^η την τιμή F.

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F > κρίσιμη τιμή (3,90)

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 14,15,16,18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με την ερώτηση:

17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και της ερώτησης 17.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και της ερώτησης 17.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.2 ANOVA του φύλου του δείγματος με την ερώτηση 17

Ερώτηση_17				
	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	4,877	1	4,877	3,241
Within Groups	258,830	172	1,505	
Total	263,707	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για την ερώτηση 17 ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (3.90)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και της ερώτησης 17.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με τις ερωτήσεις:

- 20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- 27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.
- 29. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.
- 30. Επισκέπτομαι μόνο ασφαλείς τοποθεσίες στο Διαδίκτυο.
- 31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.
- 32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 20, 27, 29, 30, 31, 32.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 20, 27, 29, 30, 31, 32.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.3 ANOVA του φύλου του δείγματος με τις ερωτήσεις 20,27,29,30,31,32

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_20	Between Groups	19,819	1	19,819	15,662
	Within Groups	217,658	172	1,265	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	4,232	1	4,232	4,405
	Within Groups	165,245	172	,961	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	6,507	1	6,507	4,976
	Within Groups	224,941	172	1,308	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	5,575	1	5,575	5,825
	Within Groups	164,632	172	,957	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	11,438	1	11,438	8,533
	Within Groups	230,539	172	1,340	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	16,214	1	16,214	11,662
	Within Groups	239,148	172	1,390	
	Total	255,362	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 20, 27, 29, 30, 31, 32.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με τις ερωτήσεις: 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.4 ANOVA του φύλου του δείγματος με τις ερωτήσεις 19,21,22,23,24,25,26,28,33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	,287	1	,287	,213
	Within Groups	231,345	172	1,345	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	,004	1	,004	,002
	Within Groups	359,197	172	2,088	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	,165	1	,165	,139
	Within Groups	203,197	172	1,181	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	,001	1	,001	,001
	Within Groups	171,356	172	,996	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	,857	1	,857	,659
	Within Groups	223,861	172	1,302	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,040	1	,040	,159
	Within Groups	43,408	172	,252	
	Total	43,448	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	2,687	1	2,687	3,223
	Within Groups	143,365	172	,834	

	Total	146,052	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	,202	1	,202	,159
	Within Groups	218,516	172	1,270	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	2,246	1	2,246	1,985
	Within Groups	194,559	172	1,131	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Φύλο Δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33.

4.3.4.2 ANOVA της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» με τις ερωτήσεις:

15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και των ερωτήσεων 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και των ερωτήσεων 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.5 ANOVA της ηλικίας του δείγματος με τις ερωτήσεις 15,16,17,18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_15	Between Groups	15,297	3	5,099	3,098
	Within Groups	279,835	170	1,646	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	13,666	3	4,555	3,060
	Within Groups	253,075	170	1,489	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	14,342	3	4,781	3,259
	Within Groups	249,365	170	1,467	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	17,813	3	5,938	3,354
	Within Groups	300,929	170	1,770	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος» και των ερωτήσεων 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» με την ερώτηση: 14.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και της ερώτησης 14.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και της ερώτησης 14.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.6 ANOVA της ηλικίας του δείγματος με την ερώτηση 14

Ερώτηση_14

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	10,465	3	3,488	2,326
Within Groups	254,943	170	1,500	
Total	265,408	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για την ερώτηση ισχύει ότι:

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος» και της ερώτησης 14.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» με τις ερωτήσεις:

19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.7 ANOVA της ηλικίας του δείγματος με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	9,626	3	3,209	2,457
	Within Groups	222,007	170	1,306	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_20	Between Groups	3,665	3	1,222	,888
	Within Groups	233,812	170	1,375	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	5,597	3	1,866	,897
	Within Groups	353,604	170	2,080	
	Total				

	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	6,319	3	2,106	1,817
	Within Groups	197,043	170	1,159	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	1,047	3	,349	,348
	Within Groups	170,309	170	1,002	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	5,171	3	1,724	1,335
	Within Groups	219,547	170	1,291	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,033	3	,011	,044
	Within Groups	43,415	170	,255	
	Total	43,448	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	,600	3	,200	,234
	Within Groups	145,451	170	,856	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	,359	3	,120	,120
	Within Groups	169,118	170	,995	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	1,043	3	,348	,272
	Within Groups	217,675	170	1,280	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	9,530	3	3,177	2,434
	Within Groups	221,918	170	1,305	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	1,139	3	,380	,382
	Within Groups	169,068	170	,995	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	7,484	3	2,495	1,809
	Within Groups	234,493	170	1,379	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	7,080	3	2,360	1,616
	Within Groups	248,282	170	1,460	
	Total	255,362	173		

Ερώτηση_33	Between Groups	1,242	3	,414	,360
	Within Groups	195,562	170	1,150	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ηλικία δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.3 ANOVA της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
15. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης
16. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
17. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.
18. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.8 ANOVA της σχολής του δείγματος με τις ερωτήσεις 14,15,16,17,18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_15	Between Groups	19,299	3	6,433	3,965
	Within Groups	275,834	170	1,623	
	Total	295,132	173		

Ερώτηση_16	Between Groups	16,292	3	5,431	3,686
	Within Groups	250,450	170	1,473	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	27,160	3	9,053	6,507
	Within Groups	236,546	170	1,391	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	47,256	3	15,752	9,864
	Within Groups	271,486	170	1,597	
	Total	318,741	173		
Ερώτηση_14	Between Groups	15,560	3	5,187	3,529
	Within Groups	249,848	170	1,470	
	Total	265,408	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

F > κρίσιμη τιμή (2,66)

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με τις ερωτήσεις:

23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.

32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή Δείγματος» και των ερωτήσεων 23,31,32.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή Δείγματος» και των ερωτήσεων 23,31,32.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.9 ANOVA της σχολής του δείγματος με τις ερωτήσεις 23,31,32

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_23	Between Groups	7,707	3	2,569	2,669
	Within Groups	163,649	170	,963	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	13,410	3	4,470	3,325
	Within Groups	228,567	170	1,345	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	18,358	3	6,119	4,389
	Within Groups	237,004	170	1,394	
	Total	255,362	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 14,15,16,17,18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με τις ερωτήσεις:

19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.10 ANOVA της σχολής του δείγματος με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	6,791	3	2,264	1,712
	Within Groups	224,841	170	1,323	
	Total	231,632	173		

Ερώτηση_20	Between Groups	9,272	3	3,091	2,302
	Within Groups	228,205	170	1,342	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	7,643	3	2,548	1,232
	Within Groups	351,558	170	2,068	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	1,641	3	,547	,461
	Within Groups	201,721	170	1,187	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	3,051	3	1,017	,780
	Within Groups	221,668	170	1,304	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,325	3	,108	,427
	Within Groups	43,123	170	,254	
	Total	43,448	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	2,613	3	,871	1,032
	Within Groups	143,439	170	,844	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	1,714	3	,571	,579
	Within Groups	167,763	170	,987	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	4,938	3	1,646	1,309
	Within Groups	213,780	170	1,258	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	5,100	3	1,700	1,277
	Within Groups	226,349	170	1,331	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	6,998	3	2,333	2,430
	Within Groups	163,209	170	,960	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	3,155	3	1,052	,923
	Within Groups	193,649	170	1,139	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33.

4.3.4.4 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με τις ερωτήσεις: 14, 15, 16, 17, 18.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.11 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	,275	1	,275	,178
	Within Groups	265,133	172	1,541	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	,300	1	,300	,175
	Within Groups	294,832	172	1,714	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	1,423	1	1,423	,923
	Within Groups	265,318	172	1,543	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	1,187	1	1,187	,777
	Within Groups	262,520	172	1,526	

	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	,036	1	,036	,020
	Within Groups	318,705	172	1,853	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με τις ερωτήσεις: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.12 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	1,100	1	1,100	,821
	Within Groups	230,532	172	1,340	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_20	Between Groups	,263	1	,263	,191
	Within Groups	237,214	172	1,379	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	,080	1	,080	,038
	Within Groups	359,121	172	2,088	

	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	,553	1	,553	,469
	Within Groups	202,809	172	1,179	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	,651	1	,651	,656
	Within Groups	170,705	172	,992	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	1,088	1	1,088	,837
	Within Groups	223,630	172	1,300	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,269	1	,269	1,072
	Within Groups	43,179	172	,251	
	Total	43,448	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	,086	1	,086	,102
	Within Groups	145,965	172	,849	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	,032	1	,032	,032
	Within Groups	169,445	172	,985	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	,002	1	,002	,001
	Within Groups	218,717	172	1,272	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	2,315	1	2,315	1,738
	Within Groups	229,133	172	1,332	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	,172	1	,172	,174
	Within Groups	170,035	172	,989	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	,000	1	,000	,000
	Within Groups	241,977	172	1,407	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	1,593	1	1,593	1,080
	Within Groups	253,769	172	1,475	
	Total	255,362	173		

Ερώτηση_33	Between Groups	,192	1	,192	,168
	Within Groups	196,613	172	1,143	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.5 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.13 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 17

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	9,443	1	9,443	6,315
	Within Groups	255,690	171	1,495	
	Total	265,133	172		
Ερώτηση_15	Between Groups	7,351	1	7,351	4,372
	Within Groups	287,482	171	1,681	
	Total	294,832	172		
Ερώτηση_17	Between Groups	8,015	1	8,015	5,385
	Within Groups	254,505	171	1,488	
	Total	262,520	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις: 16,18.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 16, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 16,18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA

Πίνακας 4.14 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις 16, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_16	Between Groups	3,162	1	3,162	2,063
	Within Groups	262,156	171	1,533	

	Total	265,318	172		
Ερώτηση_18	Between Groups	4,204	1	4,204	2,286
	Within Groups	314,501	171	1,839	
	Total	318,705	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 16,18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με την ερώτηση:

23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 23.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 23.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.15 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με την ερώτηση 23

Ερώτηση_23				
	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	4,398	1	4,398	4,523
Within Groups	166,307	171	,973	
Total	170,705	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για την ερώτηση ισχύει ότι

F > κρίσιμη τιμή (3,90)

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 23.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις: 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.16 ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	,542	1	,542	,403
	Within Groups	229,990	171	1,345	
	Total	230,532	172		
Ερώτηση_20	Between Groups	1,867	1	1,867	1,357
	Within Groups	235,346	171	1,376	
	Total	237,214	172		
Ερώτηση_21	Between Groups	,057	1	,057	,027
	Within Groups	359,064	171	2,100	
	Total	359,121	172		
Ερώτηση_22	Between Groups	1,104	1	1,104	,936
	Within Groups	201,705	171	1,180	
	Total	202,809	172		
Ερώτηση_24	Between Groups	,150	1	,150	,115
	Within Groups	223,480	171	1,307	

	Total	223,630	172		
Ερώτηση_25	Between Groups	,257	1	,257	1,022
	Within Groups	42,923	171	,251	
	Total	43,179	172		
Ερώτηση_26	Between Groups	1,500	1	1,500	1,776
	Within Groups	144,465	171	,845	
	Total	145,965	172		
Ερώτηση_27	Between Groups	,868	1	,868	,881
	Within Groups	168,577	171	,986	
	Total	169,445	172		
Ερώτηση_28	Between Groups	,062	1	,062	,049
	Within Groups	218,655	171	1,279	
	Total	218,717	172		
Ερώτηση_29	Between Groups	,510	1	,510	,381
	Within Groups	228,623	171	1,337	
	Total	229,133	172		
Ερώτηση_30	Between Groups	,932	1	,932	,942
	Within Groups	169,103	171	,989	
	Total	170,035	172		
Ερώτηση_31	Between Groups	,197	1	,197	,139
	Within Groups	241,780	171	1,414	
	Total	241,977	172		
Ερώτηση_32	Between Groups	,699	1	,699	,472
	Within Groups	253,070	171	1,480	
	Total	253,769	172		
Ερώτηση_33	Between Groups	,382	1	,382	,333
	Within Groups	196,231	171	1,148	
	Total	196,613	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι :

F < κρίσιμη τιμή (3,90)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

4.3.4.6 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14,15,17,18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14,15,17,18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.17 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 14, 15, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	22,823	2	11,411	8,005
	Within Groups	242,356	170	1,426	
	Total	265,179	172		
Ερώτηση_15	Between Groups	24,434	2	12,217	7,733
	Within Groups	268,572	170	1,580	
	Total	293,006	172		
Ερώτηση_17	Between Groups	19,460	2	9,730	6,805
	Within Groups	243,060	170	1,430	
	Total	262,520	172		
Ερώτηση_18	Between Groups	42,140	2	21,070	12,981
	Within Groups	275,941	170	1,623	
	Total	318,081	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (3,05)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με την ερώτηση 16.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.18 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 16

Ερώτηση_16

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	9,288	2	4,644	3,084
Within Groups	256,030	170	1,506	
Total	265,318	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (3,05)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις:

19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.

20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 31.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 31.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.19 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 19, 20, 31

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	12,490	2	6,245	4,865
	Within Groups	218,227	170	1,284	
	Total	230,717	172		
Ερώτηση_20	Between Groups	21,725	2	10,862	8,568
	Within Groups	215,512	170	1,268	
	Total	237,237	172		
Ερώτηση_31	Between Groups	8,717	2	4,359	3,191
	Within Groups	232,231	170	1,366	
	Total	240,948	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (3,05)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19,20,31.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.20 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_21	Between Groups	,550	2	,275	,130
	Within Groups	358,572	170	2,109	
	Total	359,121	172		
Ερώτηση_22	Between Groups	2,289	2	1,145	,976
	Within Groups	199,479	170	1,173	
	Total	201,769	172		
Ερώτηση_23	Between Groups	5,850	2	2,925	3,031
	Within Groups	164,069	170	,965	
	Total	169,919	172		
Ερώτηση_24	Between Groups	,452	2	,226	,172
	Within Groups	223,339	170	1,314	
	Total	223,792	172		
Ερώτηση_25	Between Groups	,299	2	,149	,592
	Within Groups	42,915	170	,252	
	Total	43,214	172		
Ερώτηση_26	Between Groups	4,028	2	2,014	2,412
	Within Groups	141,937	170	,835	

	Total	145,965	172		
Ερώτηση_27	Between Groups	1,935	2	,968	,986
	Within Groups	166,863	170	,982	
	Total	168,798	172		
Ερώτηση_28	Between Groups	4,633	2	2,316	1,839
	Within Groups	214,084	170	1,259	
	Total	218,717	172		
Ερώτηση_29	Between Groups	,006	2	,003	,002
	Within Groups	231,173	170	1,360	
	Total	231,179	172		
Ερώτηση_30	Between Groups	4,040	2	2,020	2,071
	Within Groups	165,822	170	,975	
	Total	169,861	172		
Ερώτηση_32	Between Groups	2,648	2	1,324	,891
	Within Groups	252,647	170	1,486	
	Total	255,295	172		
Ερώτηση_33	Between Groups	2,593	2	1,296	1,136
	Within Groups	194,020	170	1,141	
	Total	196,613	172		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (3,05)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33.

4.3.4.7 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.

18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.21 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	14,598	3	4,866	3,298
	Within Groups	250,810	170	1,475	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	19,876	3	6,625	4,092
	Within Groups	275,256	170	1,619	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	20,039	3	6,680	4,660
	Within Groups	243,668	170	1,433	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	22,471	3	7,490	4,298
	Within Groups	296,270	170	1,743	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με την ερώτηση 16.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.22 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 16

Ερώτηση_16

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	6,462	3	2,154	1,407
Within Groups	260,280	170	1,531	
Total	266,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για την ερώτηση ισχύει ότι:

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 16.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με την ερώτηση

20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 20.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 20.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.23 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 20

Ερώτηση_20

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	14,813	3	4,938	3,770
Within Groups	222,664	170	1,310	
Total	237,477	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για την ερώτηση ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και της ερώτησης 20.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις: 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.24 ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	
Ερώτηση_19	Between Groups	9,344	3	3,115	2,382
	Within Groups	222,289	170	1,308	

	Total	231,632	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	1,907	3	,636	,303
	Within Groups	357,294	170	2,102	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	2,853	3	,951	,806
	Within Groups	200,509	170	1,179	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	5,186	3	1,729	1,768
	Within Groups	166,171	170	,977	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	9,088	3	3,029	2,388
	Within Groups	215,630	170	1,268	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	6,938	3	2,313	1,389
	Within Groups	282,970	170	1,665	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	,743	3	,248	,290
	Within Groups	145,308	170	,855	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	,520	3	,173	,175
	Within Groups	168,957	170	,994	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	3,223	3	1,074	,847
	Within Groups	215,496	170	1,268	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	3,293	3	1,098	,818
	Within Groups	228,155	170	1,342	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	4,884	3	1,628	1,674
	Within Groups	165,323	170	,972	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	3,269	3	1,090	,776
	Within Groups	238,708	170	1,404	
	Total	241,977	173		

Ερώτηση_32	Between Groups	2,394	3	,798	,536
	Within Groups	252,968	170	1,488	
	Total	255,362	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	3,192	3	1,064	,934
	Within Groups	193,613	170	1,139	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.8 ANOVA της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις: 14,15,16,17,18.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.25 ANOVA της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείται το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	1,917	3	,639	,412
	Within Groups	263,491	170	1,550	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	9,164	3	3,055	1,816

	Within Groups	285,968	170	1,682	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	12,755	3	4,252	2,846
	Within Groups	253,986	170	1,494	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	14,669	3	4,890	3,338
	Within Groups	249,038	170	1,465	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	10,336	3	3,445	1,899
	Within Groups	308,405	170	1,814	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (2,66)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» με τις ερωτήσεις: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.26 ANOVA της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείται το Διαδίκτυο» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	1,249	3	,416	,307
	Within Groups	230,384	170	1,355	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_20	Between Groups	3,679	3	1,226	,892
	Within Groups	233,798	170	1,375	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	1,002	3	,334	,159
	Within Groups	358,199	170	2,107	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	,042	3	,014	,012
	Within Groups	203,320	170	1,196	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	1,202	3	,401	,400
	Within Groups	170,155	170	1,001	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	2,127	3	,709	,542
	Within Groups	222,591	170	1,309	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,170	3	,057	,033
	Within Groups	289,738	170	1,704	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	1,440	3	,480	,564
	Within Groups	144,611	170	,851	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	2,763	3	,921	,939
	Within Groups	166,714	170	,981	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	1,860	3	,620	,486
	Within Groups	216,858	170	1,276	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	9,799	3	3,266	2,505

	Within Groups	221,650	170	1,304	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	,157	3	,052	,052
	Within Groups	170,049	170	1,000	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	6,678	3	2,226	1,608
	Within Groups	235,299	170	1,384	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	6,639	3	2,213	1,513
	Within Groups	248,723	170	1,463	
	Total	255,362	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	4,647	3	1,549	1,370
	Within Groups	192,157	170	1,130	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (2,66)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.9 ANOVA της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» με τις ερωτήσεις: 14, 15, 16, 17, 18.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.27 ANOVA της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείται περισσότερο;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	10,038	5	2,008	1,321
	Within Groups	255,370	168	1,520	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	11,395	5	2,279	1,349
	Within Groups	283,737	168	1,689	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	11,199	5	2,240	1,472
	Within Groups	255,543	168	1,521	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	11,108	5	2,222	1,478
	Within Groups	252,599	168	1,504	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	8,121	5	1,624	,878
	Within Groups	310,620	168	1,849	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (2,27)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία του Διαδικτύου χρησιμοποιείται περισσότερο» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» με τις ερωτήσεις:

19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.28 ANOVA της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείται περισσότερο;» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	6,033	5	1,207	,899
	Within Groups	225,599	168	1,343	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_20	Between Groups	6,761	5	1,352	,985
	Within Groups	230,716	168	1,373	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	25,696	5	5,139	2,589
	Within Groups	333,505	168	1,985	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	13,259	5	2,652	2,343
	Within Groups	190,103	168	1,132	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	4,794	5	,959	,967
	Within Groups	166,562	168	,991	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	4,826	5	,965	,737
	Within Groups	219,892	168	1,309	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	21,032	5	4,206	2,628
	Within Groups	268,876	168	1,600	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	5,012	5	1,002	1,194
	Within Groups	141,039	168	,840	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	2,938	5	,588	,593

	Within Groups	166,539	168	,991	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	4,790	5	,958	,752
	Within Groups	213,929	168	1,273	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	7,705	5	1,541	1,157
	Within Groups	223,743	168	1,332	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	3,190	5	,638	,642
	Within Groups	167,017	168	,994	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	9,282	5	1,856	1,340
	Within Groups	232,695	168	1,385	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	13,405	5	2,681	1,862
	Within Groups	241,957	168	1,440	
	Total	255,362	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	9,230	5	1,846	1,653
	Within Groups	187,575	168	1,117	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (2,27)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.10 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14,15.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14,15.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.29 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις 14, 15

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	16,020	4	4,005	2,714
	Within Groups	249,388	169	1,476	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	33,608	4	8,402	5,430
	Within Groups	261,524	169	1,547	
	Total	295,132	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (2,43)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14, 15.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις: 16,17,18.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.30 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη υπηρεσιών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις 16,17,18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_16	Between Groups	12,613	4	3,153	2,097
	Within Groups	254,129	169	1,504	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	7,868	4	1,967	1,299
	Within Groups	255,839	169	1,514	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	12,145	4	3,036	1,674
	Within Groups	306,597	169	1,814	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (2,43)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με την ερώτηση

26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και της ερώτησης 26.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και της ερώτησης 26.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.31 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη υπηρεσιών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με την ερώτηση 26

Ερώτηση_26

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Between Groups	13,582	4	3,396	4,332
Within Groups	132,469	169	,784	
Total	146,052	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (2,43)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και της ερώτησης 26.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.32 ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη υπηρεσιών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19				
Between Groups	12,134	4	3,033	2,336
Within Groups	219,498	169	1,299	
Total	231,632	173		

Ερώτηση_20	Between Groups	6,872	4	1,718	1,259
	Within Groups	230,605	169	1,365	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	7,515	4	1,879	,903
	Within Groups	351,686	169	2,081	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	2,943	4	,736	,620
	Within Groups	200,419	169	1,186	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	3,284	4	,821	,826
	Within Groups	168,072	169	,995	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	,687	4	,172	,130
	Within Groups	224,031	169	1,326	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	3,203	4	,801	,472
	Within Groups	286,705	169	1,696	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	2,406	4	,601	,608
	Within Groups	167,071	169	,989	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	3,364	4	,841	,660
	Within Groups	215,355	169	1,274	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	,971	4	,243	,178
	Within Groups	230,477	169	1,364	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	1,159	4	,290	,290
	Within Groups	169,048	169	1,000	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	1,419	4	,355	,249
	Within Groups	240,558	169	1,423	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	5,435	4	1,359	,919

	Within Groups	249,928	169	1,479	
	Total	255,362	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	6,531	4	1,633	1,450
	Within Groups	190,274	169	1,126	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (2,43)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.11 ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις: 14, 15, 16, 17, 18.

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14,15,16,17,18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.33 ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	74,903	3	24,968	22,280
	Within Groups	190,505	170	1,121	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	54,631	3	18,210	12,872
	Within Groups	240,501	170	1,415	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	68,601	3	22,867	19,619
	Within Groups	198,140	170	1,166	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	56,094	3	18,698	15,311
	Within Groups	207,613	170	1,221	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	85,790	3	28,597	20,869
	Within Groups	232,951	170	1,370	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις:

- 20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- 26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.
- 33. Η επίδραση της νομοθεσίας είναι πιο καθοριστική από την επίδραση της τεχνολογίας για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 20, 26, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 20, 26, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.34 ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου» με τις ερωτήσεις 20,26,33

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_20	Between Groups	39,090	3	13,030	11,166
	Within Groups	198,387	170	1,167	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	9,570	3	3,190	3,973
	Within Groups	136,482	170	,803	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	10,174	3	3,391	3,089
	Within Groups	186,630	170	1,098	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 20, 26, 33.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με τις ερωτήσεις: 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.35 ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου» με τις ερωτήσεις 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	13,863	3	4,621	3,607
	Within Groups	217,769	170	1,281	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	5,276	3	1,759	,845
	Within Groups	353,925	170	2,082	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	2,982	3	,994	,843
	Within Groups	200,380	170	1,179	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	5,235	3	1,745	1,786
	Within Groups	166,122	170	,977	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	2,797	3	,932	,714
	Within Groups	221,921	170	1,305	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	5,831	3	1,944	1,163
	Within Groups	284,077	170	1,671	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	1,709	3	,570	,577
	Within Groups	167,768	170	,987	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	4,723	3	1,574	1,251
	Within Groups	213,996	170	1,259	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	3,593	3	1,198	,894
	Within Groups	227,855	170	1,340	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	3,812	3	1,271	1,298
	Within Groups	166,395	170	,979	

	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	1,919	3	,640	,453
	Within Groups	240,058	170	1,412	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	2,726	3	,909	,611
	Within Groups	252,636	170	1,486	
	Total	255,362	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{ κρίσιμη τιμή (2,66)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32.

4.3.4.12 ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.36 ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	,011	1	,011	,007
	Within Groups	265,397	172	1,543	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	,042	1	,042	,025
	Within Groups	295,090	172	1,716	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	,021	1	,021	,014
	Within Groups	266,720	172	1,551	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	1,839	1	1,839	1,208
	Within Groups	261,868	172	1,522	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	,124	1	,124	,067
	Within Groups	318,618	172	1,852	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις:

19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.

24. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως πολιτικές πεποιθήσεις, θρησκεία ή φυλή στην οποία ανήκω, όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 19, 24.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 19, 24.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.37 ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις 19,24

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_19	Between Groups	5,985	1	5,985	4,562
	Within Groups	225,647	172	1,312	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	5,859	1	5,859	4,605
	Within Groups	218,859	172	1,272	
	Total	224,718	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 19, 24.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις: 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.38 ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με τις ερωτήσεις 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_20	Between Groups	,302	1	,302	,219
	Within Groups	237,175	172	1,379	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	5,096	1	5,096	2,476
	Within Groups	354,105	172	2,059	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	,693	1	,693	,588
	Within Groups	202,669	172	1,178	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	,017	1	,017	,017
	Within Groups	171,340	172	,996	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	,722	1	,722	,430
	Within Groups	289,186	172	1,681	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	,101	1	,101	,119
	Within Groups	145,951	172	,849	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	,039	1	,039	,040
	Within Groups	169,438	172	,985	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	,005	1	,005	,004
	Within Groups	218,714	172	1,272	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	2,773	1	2,773	2,086
	Within Groups	228,675	172	1,330	
	Total	231,448	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	2,660	1	2,660	2,731
	Within Groups	167,547	172	,974	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	,039	1	,039	,028

	Within Groups	241,938	172	1,407	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	,693	1	,693	,468
	Within Groups	254,669	172	1,481	
	Total	255,362	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F < κρίσιμη τιμή (3,90)

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.

4.3.4.13 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.39 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_14	Between Groups	53,971	1	53,971	43,904
	Within Groups	211,437	172	1,229	
	Total	265,408	173		
Ερώτηση_15	Between Groups	18,313	1	18,313	11,378
	Within Groups	276,819	172	1,609	
	Total	295,132	173		
Ερώτηση_16	Between Groups	17,402	1	17,402	12,005
	Within Groups	249,339	172	1,450	
	Total	266,741	173		
Ερώτηση_17	Between Groups	12,168	1	12,168	8,320
	Within Groups	251,539	172	1,462	
	Total	263,707	173		
Ερώτηση_18	Between Groups	22,453	1	22,453	13,034
	Within Groups	296,289	172	1,723	
	Total	318,741	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F > \text{ κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 14, 15, 16, 17, 18.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις:

- 20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- 22. Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.
- 23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.
- 26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.
- 27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.
- 28. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 20, 22, 23, 26, 27, 29.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 20, 22, 23, 26, 27, 29.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.40 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις 20,22,23,26,27,29

		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Ερώτηση_20	Between Groups	73,115	1	73,115	76,513
	Within Groups	164,362	172	,956	
	Total	237,477	173		
Ερώτηση_22	Between Groups	5,951	1	5,951	5,185
	Within Groups	197,411	172	1,148	
	Total	203,362	173		
Ερώτηση_23	Between Groups	10,147	1	10,147	10,826
	Within Groups	161,209	172	,937	
	Total	171,356	173		
Ερώτηση_26	Between Groups	11,014	1	11,014	14,029
	Within Groups	135,038	172	,785	
	Total	146,052	173		
Ερώτηση_27	Between Groups	8,514	1	8,514	9,098
	Within Groups	160,963	172	,936	
	Total	169,477	173		
Ερώτηση_29	Between Groups	7,015	1	7,015	5,376
	Within Groups	224,433	172	1,305	
	Total	231,448	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

F > κρίσιμη τιμή (3,90)

Άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, που σημαίνει ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 20, 22, 23, 26, 27, 29.

Σύγκριση της ανεξάρτητης μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις: 19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 33.

Μηδενική υπόθεση: Δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 33.

Εναλλακτική υπόθεση: Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 33.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ANOVA.

Πίνακας 4.41 ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με τις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18

		Sum of Squares	df	Mean Square	σσF
Ερώτηση_19	Between Groups	2,195	1	2,195	1,645
	Within Groups	229,437	172	1,334	
	Total	231,632	173		
Ερώτηση_21	Between Groups	2,156	1	2,156	1,038
	Within Groups	357,045	172	2,076	
	Total	359,201	173		
Ερώτηση_24	Between Groups	2,823	1	2,823	2,188
	Within Groups	221,896	172	1,290	
	Total	224,718	173		
Ερώτηση_25	Between Groups	4,633	1	4,633	2,793
	Within Groups	285,275	172	1,659	
	Total	289,908	173		
Ερώτηση_28	Between Groups	2,823	1	2,823	2,249

	Within Groups	215,896	172	1,255	
	Total	218,718	173		
Ερώτηση_30	Between Groups	,243	1	,243	,246
	Within Groups	169,964	172	,988	
	Total	170,207	173		
Ερώτηση_31	Between Groups	1,210	1	1,210	,865
	Within Groups	240,767	172	1,400	
	Total	241,977	173		
Ερώτηση_32	Between Groups	2,919	1	2,919	1,989
	Within Groups	252,444	172	1,468	
	Total	255,362	173		
Ερώτηση_33	Between Groups	,029	1	,029	,026
	Within Groups	196,775	172	1,144	
	Total	196,805	173		

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι για το σύνολο των ερωτήσεων ισχύει ότι:

$$F < \text{κρίσιμη τιμή (3,90)}$$

Άρα απορρίπτεται η εναλλακτική υπόθεση, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων 19, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 33.

4.3.5 Εφαρμογή της Διαδικασίας Bonferroni

Η διαδικασία Bonferroni, όπως εύκολα γίνεται κατανοητό, εφαρμόζεται όταν οι συνθήκες των ανεξάρτητων μεταβλητών είναι ίσες ή περισσότερες από 3.

Επιπλέον θα την εφαρμόσουμε μόνο στις ερωτήσεις εκείνες που βρέθηκαν ότι είναι στατιστικά σημαντικές.

4.3.5.1 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος»

Εφαρμογή στις ερωτήσεις: 15,16,17,18

Στη δεύτερη στήλη περιέχεται η μέση διαφορά η οποία στην περίπτωση που είναι σημαντική έχει σαν εκθέτη ένα αστεράκι.

Πίνακας 4.42 Bonferroni της ηλικίας δείγματος με την ερώτηση 15

(I) Ηλικία	(J) Ηλικία	Mean Difference (I-J)
18-20	20-22	-,233
	22-24	,181
	πάνω από 24	-,941*
20-22	18-20	,233
	22-24	,414
	πάνω από 24	-,708
22-24	18-20	-,181
	20-22	-,414
	πάνω από 24	-1,122*
πάνω από 24	18-20	,941*
	20-22	,708
	22-24	1,122*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «18-20» και «πάνω από 24»
- «22-24» και «πάνω από 24»

Πίνακας 4.43 Bonferroni της ηλικίας δείγματος με την ερώτηση 16

(I) Ηλικία	(J) Ηλικία	Mean Difference (I-J)
18-20	20-22	,083
	22-24	-,075
	πάνω από 24	-,875*
20-22	18-20	-,083
	22-24	-,158
	πάνω από 24	-,958*
22-24	18-20	,075

	20-22	,158
	πάνω από 24	-,800
πάνω από 24	18-20	,875 [*]
	20-22	,958 [*]
	22-24	,800

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «18-20» και «πάνω από 24»
- «20-22» και «πάνω από 24»

Πίνακας 4.44 Bonferroni της ηλικίας δείγματος με την ερώτηση 17

(I) Ηλικία	(J) Ηλικία	Mean Difference (I-J)
18-20	20-22	,082
	22-24	-,466
	πάνω από 24	-,793
20-22	18-20	-,082
	22-24	-,547
	πάνω από 24	-,875 [*]
22-24	18-20	,466
	20-22	,547
	πάνω από 24	-,328
πάνω από 24	18-20	,793
	20-22	,875 [*]
	22-24	,328

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «20-22» και «πάνω από 24»

Πίνακας 4.45 Bonferroni της ηλικίας δείγματος με την ερώτηση 18

(I) Ηλικία	(J) Ηλικία	Mean Difference (I-J)
18-20	20-22	-,300
	22-24	-,203
	πάνω από 24	-1,120*
20-22	18-20	,300
	22-24	,097
	πάνω από 24	-,819
22-24	18-20	,203
	20-22	-,097
	πάνω από 24	-,917
πάνω από 24	18-20	1,120*
	20-22	,819
	22-24	,917

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «18-20» και «πάνω από 24»

4.3.5.2 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Σχολή Δείγματος»

Εφαρμογή στις ερωτήσεις: 14,15,16,17,18,31,32

Πίνακας 4.46 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 14

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	-,598*
	Γεωπονική	-,808
	Άλλο	-,558
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,598*
	Γεωπονική	-,209
	Άλλο	,041

Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,808
	Πολυτεχνική	,209
	Άλλο	,250
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,558
	Πολυτεχνική	-,041
	Γεωπονική	-,250

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»

Πίνακας 4.47 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 15

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	-,640*
	Γεωπονική	,615
	Άλλο	-,635
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,640*
	Γεωπονική	1,256
	Άλλο	,006
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,615
	Πολυτεχνική	-1,256
	Άλλο	-1,250
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,635
	Πολυτεχνική	-,006
	Γεωπονική	1,250

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»

Πίνακας 4.48 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 16

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	-,568 [*]
	Γεωπονική	,897
	Άλλο	-,478
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,568 [*]
	Γεωπονική	1,465
	Άλλο	,090
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,897
	Πολυτεχνική	-1,465
	Άλλο	-1,375
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,478
	Πολυτεχνική	-,090
	Γεωπονική	1,375

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»

Πίνακας 4.49 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 17

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	-,772 [*]
	Γεωπονική	,705
	Άλλο	-,170
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,772 [*]
	Γεωπονική	1,477
	Άλλο	,602
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,705
	Πολυτεχνική	-1,477
	Άλλο	-,875
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,170

	Πολυτεχνική	-,602
	Γεωπονική	,875

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»

Πίνακας 4.50 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 18

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	-,928*
	Γεωπονική	-,231
	Άλλο	-1,731*
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,928*
	Γεωπονική	,698
	Άλλο	-,802
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	,231
	Πολυτεχνική	-,698
	Άλλο	-1,500
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	1,731*
	Πολυτεχνική	,802
	Γεωπονική	1,500

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»
- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Άλλο»

Πίνακας 4.51 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 31

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	,562*
	Γεωπονική	,295
	Άλλο	,545

Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,562*
	Γεωπονική	-,267
	Άλλο	-,017
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,295
	Πολυτεχνική	,267
	Άλλο	,250
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,545
	Πολυτεχνική	,017
	Γεωπονική	-,250

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»

Πίνακας 4.52 Bonferroni της σχολής δείγματος με την ερώτηση 32

(I) Σχολή	(J) Σχολή	Mean Difference (I-J)
Ανθρωπιστικών Επιστημών	Πολυτεχνική	,493*
	Γεωπονική	,551
	Άλλο	1,301*
Πολυτεχνική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,493*
	Γεωπονική	,058
	Άλλο	,808
Γεωπονική	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-,551
	Πολυτεχνική	-,058
	Άλλο	,750
Άλλο	Ανθρωπιστικών Επιστημών	-1,301*
	Πολυτεχνική	-,808
	Γεωπονική	-,750

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Πολυτεχνική»
- «Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Άλλο»

4.3.5.3 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο»

Εφαρμογή στις ερωτήσεις: 14,15,17,18,31

Πίνακας 4.53 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 14

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,133
	5-7	-,887*
2-4	0-1	,133
	5-7	-,754*
5-7	0-1	,887*
	2-4	,754*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»
- «2-4» και «5-7»

Πίνακας 4.54 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 15

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,672
	5-7	-1,214*
2-4	0-1	,672
	5-7	-,541
5-7	0-1	1,214*
	2-4	,541

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»

Πίνακας 4.55 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 17

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,483
	5-7	-1,028*
2-4	0-1	,483
	5-7	-,545
5-7	0-1	1,028*
	2-4	,545

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»

Πίνακας 4.56 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 18

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,272
	5-7	-1,264*
2-4	0-1	,272
	5-7	-,992*
5-7	0-1	1,264*
	2-4	,992*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»

- «2-4» και «5-7»

Πίνακας 4.57 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 19

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,350
	5-7	-,805*
2-4	0-1	,350
	5-7	-,455
5-7	0-1	,805*
	2-4	,455

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»

Πίνακας 4.58 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 20

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	-,039
	5-7	-,804*
2-4	0-1	,039
	5-7	-,765*
5-7	0-1	,804*
	2-4	,765*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»
- «2-4» και «5-7»

Πίνακας 4.59 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο» με την ερώτηση 31

(I) Μέρες	(J) Μέρες	Mean Difference (I-J)
0-1	2-4	,906*
	5-7	,608
2-4	0-1	-,906*
	5-7	-,297
5-7	0-1	-,608
	2-4	,297

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-1» και «5-7»
- «2-4» και «5-7»

4.3.5.4 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;»

Εφαρμογή στις ερωτήσεις 15, 26

Πίνακας 4.60 Bonferroni της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με την ερώτηση 15

(I) Ειδη_Πληροφοριών	(J) Ειδη_Πληροφοριών	Mean Difference (I-J)
Ειδησεογραφία	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,556
	Επαγγελματικά	-1,150
	Θέματα σπουδών	,007
	Άλλο	-1,517*
Προϊόντα/Υπηρεσίες	Ειδησεογραφία	,556
	Επαγγελματικά	-,594
	Θέματα σπουδών	,563
	Άλλο	-,961

Επαγγελματικά	Ειδησεογραφία	1,150
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	,594
	Θέματα σπουδών	1,157
	Άλλο	-,367
Θέματα σπουδών	Ειδησεογραφία	-,007
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,563
	Επαγγελματικά	-1,157
	Άλλο	-1,524*
Άλλο	Ειδησεογραφία	1,517*
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	,961
	Επαγγελματικά	,367
	Θέματα σπουδών	1,524*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ειδησεογραφία» και «άλλο»
- «Θέματα σπουδών» και «άλλο»

Πίνακας 4.61 Bonferroni της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με την ερώτηση 26

(I) Ειδη_Πληροφοριών	(J) Ειδη_Πληροφοριών	Mean Difference (I-J)
Ειδησεογραφία	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,686*
	Επαγγελματικά	,200
	Θέματα σπουδών	-,167
	Άλλο	-,444
Προϊόντα/Υπηρεσίες	Ειδησεογραφία	,686*
	Επαγγελματικά	,886*
	Θέματα σπουδών	,520*
	Άλλο	,242
Επαγγελματικά	Ειδησεογραφία	-,200
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,886*
	Θέματα σπουδών	-,367
	Άλλο	-,644

Θέματα σπουδών	Ειδησεογραφία	,167
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,520*
	Επαγγελματικά	,367
	Άλλο	-,278
Άλλο	Ειδησεογραφία	,444
	Προϊόντα/Υπηρεσίες	-,242
	Επαγγελματικά	,644
	Θέματα σπουδών	,278

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «Ειδησεογραφία» και «άλλο»
- «Θέματα σπουδών» και «άλλο»

4.3.5.5 Διαδικασία Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;»

Εφαρμογή στις ερωτήσεις 14, 15, 16, 17, 18, 20, 26

Πίνακας 4.62 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με την ερώτηση 14

(I) Διάστημα_Χρή σης	(J) Διάστημα_Χρή σης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,715*
	4-6	-1,240*
	πάνω από 6	-1,810*
2-4	0-2	,715*
	4-6	-,525
	πάνω από 6	-1,095*
4-6	0-2	1,240*
	2-4	,525
	πάνω από 6	-,570
πάνω από 6	0-2	1,810*
	2-4	1,095*
	4-6	,570

Πίνακας 4.62 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; » με την ερώτηση 14

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,715*
	4-6	-1,240*
	πάνω από 6	-1,810*
2-4	0-2	,715*
	4-6	-,525
	πάνω από 6	-1,095*
4-6	0-2	1,240*
	2-4	,525
	πάνω από 6	-,570
πάνω από 6	0-2	1,810*
	2-4	1,095*
	4-6	,570

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «2-4»
- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.63 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; » με την ερώτηση 15

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,355
	4-6	-,745*
	πάνω από 6	-1,521*
2-4	0-2	,355

	4-6	-,390
	πάνω από 6	-1,166*
4-6	0-2	,745*
	2-4	,390
	πάνω από 6	-,776*
πάνω από 6	0-2	1,521*
	2-4	1,166*
	4-6	,776*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»
- «4-6» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.64 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; » με την ερώτηση 16

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,432
	4-6	-,662*
	πάνω από 6	-1,721*
2-4	0-2	,432
	4-6	-,230
	πάνω από 6	-1,289*
4-6	0-2	,662*
	2-4	,230
	πάνω από 6	-1,059*
πάνω από 6	0-2	1,721*
	2-4	1,289*
	4-6	1,059*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»
- «4-6» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.65 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; » με την ερώτηση 17

(I) Διάστημα_Χρή σης	(J) Διάστημα_Χρή σης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,490
	4-6	-,710*
	πάνω από 6	-1,587*
2-4	0-2	,490
	4-6	-,220
	πάνω από 6	-1,097*
4-6	0-2	,710*
	2-4	,220
	πάνω από 6	-,877*
πάνω από 6	0-2	1,587*
	2-4	1,097*
	4-6	,877*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»
- «4-6» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.66 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με την ερώτηση 18

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,307
	4-6	-,827*
	πάνω από 6	-1,857*
2-4	0-2	,307
	4-6	-,520
	πάνω από 6	-1,550*
4-6	0-2	,827*
	2-4	,520
	πάνω από 6	-1,030*
πάνω από 6	0-2	1,857*
	2-4	1,550*
	4-6	1,030*

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»
- «4-6» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.67 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με την ερώτηση 20

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,313
	4-6	-,798*
	πάνω από 6	-1,259*
2-4	0-2	,313

	4-6	-,485
	πάνω από 6	-,946*
4-6	0-2	,798*
	2-4	,485
	πάνω από 6	-,461
πάνω από 6	0-2	1,259*
	2-4	,946*
	4-6	,461

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «4-6»
- «0-2» και «πάνω από 6»
- «2-4» και «πάνω από 6»

Πίνακας 4.68 Bonferroni της μεταβλητής «Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου; » με την ερώτηση 26

(I) Διάστημα_Χρήσης	(J) Διάστημα_Χρήσης	Mean Difference (I-J)
0-2	2-4	-,249
	4-6	-,524
	πάνω από 6	-,607*
2-4	0-2	,249
	4-6	-,275
	πάνω από 6	-,358
4-6	0-2	,524
	2-4	,275
	πάνω από 6	-,083
πάνω από 6	0-2	,607*
	2-4	,358
	4-6	,083

Παρατηρούμε ότι οι συνθήκες της ερώτησης 26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο, μεταξύ των οποίων παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές είναι οι:

- «0-2» και «πάνω από 6»

5.1 Συμπεράσματα ερωτηματολογίου

5.1.1 Συμπεράσματα ερωτήσεων γενικού χαρακτήρα

Από τα αποτελέσματα της έρευνας παρατηρήθηκε ότι το δείγμα το αποτελούσαν περισσότερες γυναίκες από άντρες σε ποσοστό 56% και 44% αντίστοιχα.

Επίσης, οι ηλικίες κυμαίνονταν περισσότερο μεταξύ 20-22 με ποσοστό 42% ενώ ακολουθούσαν οι ηλικίες 18-20, 22-24 και πάνω από 24 με ποσοστά 37%, 11% και 10% αντίστοιχα.

Επιπλέον η σχολή του δείγματος βρέθηκε να είναι η Πολυτεχνική σε ποσοστό 49%, η Επιστημών του Ανθρώπου σε ποσοστό 45% ενώ εμφανώς χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζουν η Γεωπονική (5%) και η ομάδα «Άλλη» (1%). Από αυτό γίνεται κατανοητό ότι τα συμπεράσματα που θα βγουν για τις δύο τελευταίες κατηγορίες σχολών δεν μπορούν να μας κάνουν να βγάλουμε γενικευμένα συμπεράσματα λόγω του πολύ μικρού ποσοστού συμμετοχή τους στην έρευνα.

5.1.2 Συμπεράσματα ερωτήσεων σε σχέση με τη χρήση της τεχνολογίας

Τα ποσοστά των θετικών απαντήσεων στις δύο πρώτες ερωτήσεις που αφορούσαν τη χρήση της τεχνολογίας (αν διαθέτουν Η/Υ και πρόσβαση στο Διαδίκτυο) ήταν πολύ μεγάλα (99% και 77% αντίστοιχα) στοιχείο που αποδεικνύει την θετική στάση του δείγματος στη χρήση των υπολογιστών και του Διαδικτύου.

Οι δυο επόμενες ερωτήσεις αφορούσαν τη συχνότητα χρήσης του Διαδικτύου και οι απαντήσεις και για τις δύο περιπτώσεις έδειξαν πολύ υψηλά ποσοστά στην κατηγορία με την ψηλότερη συχνότητα χρήσης. Ειδικότερα το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο 5-7 φορές την εβδομάδα φτάνει το 70% ενώ η περιήγηση του 35% του δείγματος κρατά περισσότερο από 3 ώρες. Πρόκειται δηλαδή για δείγμα ιδιαίτερα εξοικειωμένο με τη χρήση του Διαδικτύου.

Επιπλέον, οι περισσότεροι χρησιμοποιούν το σπίτι τους για πρόσβαση στο Διαδίκτυο (63%) ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό της πρόσβασης από το Πανεπιστήμιο που φτάνει το 22%. Επίσης 10% και 5% του δείγματος χρησιμοποιούν τα Internet café και το χώρο της Εργασίας τους για διαδικτυακή πρόσβαση. Από αυτό συμπεραίνουμε ότι η πρόσβαση στο Διαδίκτυο λαμβάνει πλέον χώρα κάλλιστα και εκτός σπιτιού και είναι συνυφασμένη με πολλούς τομείς της ζωής μας. Η πιο δημοφιλής υπηρεσία του Διαδικτύου φαίνεται να είναι το κατέβασμα μουσικής/ταινιών/software και η γενική ανάρτηση πληροφοριών (35% και τα δύο) ενώ σημαντική είναι και η χρήση των μηχανών αναζήτησης (20%). Αντίθετα το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιεί περισσότερο το e-mail και τις αγορές προϊόντων φτάνει το 6% και 3% αντίστοιχα. Βλέπουμε ότι στις υπηρεσίες που απαιτείται η δημοσιοποίηση κάποιων προσωπικών στοιχείων διακρίνεται διστακτικότητα εκ μέρους των χρηστών, προφανώς από έλλειψη εμπιστοσύνης ως προς την προστασία των στοιχείων αυτών. Ακόμη, όπως ήταν αναμενόμενο λόγω της φοιτητικής ιδιότητας του δείγματος οι πληροφορίες που αναζητούν περισσότερο μέσω Διαδικτύου αφορούν θέματα σπουδών ενώ στην ερώτηση «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» οι απαντήσεις έχουν μοιραστεί σχεδόν ίσα και στις τέσσερις κατηγορίες 0-2, 2-4, 4-6 και πάνω από 6.

Όσον αφορά, επίσης, τη χρήση λογισμικών προστασίας από ιούς το 90% των ατόμων απάντησε θετικά. Αυτό δείχνει ότι είναι υποψιασμένοι από τους κινδύνους που εναπόκεινται στο Διαδίκτυο και δεν το εμπιστεύονται χωρίς τη χρήση των αντιβιοτικών. Επίσης, το 42% των ατόμων έχει χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές.

5.1.3 Συμπεράσματα ερωτήσεων σχετικά με νομικά θέματα Διαδικτύου

Οι 5 πρώτες ερωτήσεις (14-18) αυτής της κατηγορίας ερωτήσεων αφορούν το επίπεδο γνώσης των ατόμων που έχουν σχέση με νομικά θέματα του Διαδικτύου. Από τις απαντήσεις αυτών των ερωτήσεων μπορούμε να βγάλουμε συμπεράσματα για το που οφείλεται το επίπεδο εμπιστοσύνης τους προς το Διαδίκτυο. Δηλαδή αν αυτό οφείλεται όντως στην ελλιπή νομοθεσία (εφόσον το επίπεδο γνώση τους είναι υψηλό) ή στην έλλειψη γνώσης της νομοθεσίας. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση π.χ που κάποιος δεν έχει καλό επίπεδο γνώσης όσον αφορά την ψηφιακή υπογραφή δεν είναι δικαιολογημένο να αποδίδει την έλλειψη εμπιστοσύνης του στην ελλιπή νομοθεσία

εφόσον ο ίδιος δεν γνωρίζει τα μέσα (ψηφιακή υπογραφή) που του παρέχει η νομοθεσία αυτή για την προάσπιση των δικαιωμάτων του. Τα αποτελέσματα για τις ερωτήσεις 14, 15, 16 και 17 που αφορούν τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής, την ψηφιακή υπογραφή, τον Πάροχο Υπηρεσιών Πιστοποίησης και τις συνθήκες που ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με ένα συμβατικό, δείχνουν χαμηλό επίπεδο γνώσης (απαντήσεις «καθόλου» και «σχεδόν καθόλου») στο 50%, 54%, 59% και 65% του δείγματος αντίστοιχα. Τα ποσοστά αυτά για την περίπτωση του μέτριου επιπέδου (απάντηση «λίγο») είναι 26%, 23%, 26% και 20% ενώ στην περίπτωση του υψηλού επιπέδου είναι 24%, 23%, 15% και 15%. Μόνο στην ερώτηση που αφορά τα cookies υπάρχει λίγο διαφορετική διακύμανση καθώς το χαμηλό επίπεδο βρίσκεται στο 40%, το μέτριο στο 25% και το υψηλό στο 35%.

Στην ερώτηση 19 («Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο») βλέπουμε ότι το δείγμα θεωρεί ότι τα cookies μειώνουν την εμπιστοσύνη των χρηστών προς το Διαδίκτυο σε ποσοστό 38%, κρατά επιφυλακτική στάση σε ποσοστό 32% ενώ δεν τα θεωρεί υπεύθυνα σε ποσοστό 30%.

Όσον αφορά τις ερωτήσεις 20 και 21 σχετικά με τις ηλεκτρονικές συναλλαγές βλέπουμε ότι το δείγμα δεν τις εμπιστεύεται, καθώς η στάση που κρατά προς αυτές είναι κυρίως αρνητική (46% αρνητική, 33% επιφυλακτική, 21% θετική) και επίσης η χρήση πιστωτικής κάρτας το εμποδίζει να πραγματοποιεί ηλεκτρονικές συναλλαγές ποσοστό 62% (έναντι 18% επιφυλακτικής στάσης και 30% θετικής στάσης). Αυτό, ωστόσο, πιθανόν να οφείλεται στο χαμηλό επίπεδο γνώσης περί ηλεκτρονικών συναλλαγών που παρουσιάστηκε παραπάνω κι όχι απαραίτητα στην ελλιπή νομοθεσία.

Οι ερωτήσεις 22-26 που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα δείχνουν το δισταγμό των ατόμων να τα αποκαλύπτουν και ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα (θρησκεία, πολιτικές, πεποιθήσεις, φυλή) αφού το 71% αυτών έχει αρνητική στάση. Επίσης, πάλι διακρίνεται η έλλειψη εμπιστοσύνης προς το Διαδίκτυο καθώς το 58% δείχνει αρνητική στάση ως προς την ερώτηση 26 «Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο» ενώ για την ίδια ερώτηση το ποσοστό της επιφυλακτικής στάσης είναι 35% και της θετικής

είναι μόλις στο 7%. Τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά της αρνητικής στάσης που αναφέρονται σε αυτή την ερώτηση δείχνουν το μεγάλο κενό εμπιστοσύνης των χρηστών προς το Διαδίκτυο. Παρόμοια στάση διακρίνεται και στην περίπτωση της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο. Το 64% δείχνει αρνητική στάση, το 28% επιφυλακτική και μόλις το 8% θετική.

Ακόμη, το 36% κρατά αρνητική στάση ως προς την ευκολία εντοπισμού κάποιου χρήστη που έχει παρανομήσει στο Διαδίκτυο έναντι του 33% της επιφυλακτικής στάσης και του 31% της θετικής στάσης. Αυτή η, κυρίως, αρνητική και επιφυλακτική στάση των ατόμων είναι λογικό να οδηγήσει στην μη πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών, δημοσίευση προσωπικών δεδομένων ή πνευματικής ιδιοκτησίας καθότι δεν εμπιστεύονται την απόδοση δικαιοσύνης σε περίπτωση που κάποιο αδίκημαπραχθεί επ' αυτών. Επιπλέον, ως λύση σε αυτό θεωρούν περισσότερο τη θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο (θετική στάση 67%, επιφυλακτική 17%, αρνητική 16%) και ύστερα την επιβολή μιας πιο αυστηρής νομοθεσίας (θετική στάση 34%, επιφυλακτική 34%, αρνητική 32%).

5.2 Συμπεράσματα συνολικής στάσης φοιτητών απέναντι σε νομικά ζητήματα Διαδικτύου

Η συνολική στάση των φοιτητών απέναντι στα νομικά ζητήματα του Διαδικτύου δείχνει ότι το 54% έχει αρνητική στάση (έναντι 27% επιφυλακτικής και 19% θετικής), δεν εμπιστεύεται δηλαδή το Διαδίκτυο και θεωρεί ότι πρέπει να γίνουν αλλαγές στην νομοθεσία για γίνει πιο ασφαλές μέσο.

5.3 Συμπεράσματα ANOVA

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Φύλο δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ του φύλου του δείγματος και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.

18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.
20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.
29. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.
30. Επισκέπτομαι μόνο ασφαλείς τοποθεσίες στο Διαδίκτυο.
31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.
32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Ηλικία Δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας του δείγματος και των ερωτήσεων:

15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων:

- «18-20» και «πάνω από 24», «22-24» και «πάνω από 24» για την ερώτηση 15
- «18-20» και «πάνω από 24», «20-22» και «πάνω από 24» για την ερώτηση 16
- «20-22» και «πάνω από 24» για την ερώτηση 17
- «18-20» και «πάνω από 24» για την ερώτηση 18

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Σχολή δείγματος» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της σχολής του δείγματος και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
15. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης
16. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
17. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

18. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.
31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.
32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το Διαδίκτυο.
- Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων:
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική» για την ερώτηση 14
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική» για την ερώτηση 15
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική» για την ερώτηση 16
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική» για την ερώτηση 17
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική», «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Άλλο» για την ερώτηση 23
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική» για την ερώτηση 31
- «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Πολυτεχνική», «Επιστημών του Ανθρώπου» και «Άλλο» για την ερώτηση 32

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;» και όλων των ερωτήσεων.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.
19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.
20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων:

- «0-1» και «5-7», «2-4» και «5-7» για την ερώτηση 14
- «0-1» και «5-7» για την ερώτηση 15
- «0-1» και «5-7» για την ερώτηση 17
- «0-1» και «5-7», «2-4» και «5-7» για την ερώτηση 18
- «0-1» και «5-7» για την ερώτηση 19
- «0-1» και «5-7», «2-4» και «5-7» για την ερώτηση 20
- «0-1» και «5-7», «2-4» και «5-7» για την ερώτηση 31

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσες ώρες κρατά, συνήθως, η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;» και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.

18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε κυρίως το Διαδίκτυο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε κυρίως το Διαδίκτυο;» και όλων των ερωτήσεων.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια υπηρεσία Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;» και όλων των ερωτήσεων.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.

15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.

26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων:

«Ειδησεογραφία» και «άλλο» για την ερώτηση 15

«Ειδησεογραφία» και «άλλο», «Θέματα σπουδών» και «Άλλο» για την ερώτηση 26

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Πόσα χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;» και των ερωτήσεων:

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.
15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.
16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.
17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.
18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.
20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.
26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.
33. Η επίδραση της νομοθεσίας είναι πιο καθοριστική από την επίδραση της τεχνολογίας για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των ομάδων:

«0-2» και «2-4», «0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 14

«0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6», «4-6» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 15

«0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6», «4-6» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 16

«0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6», «4-6» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 17

«0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6», «4-6» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 18

«0-2» και «4-6», «0-2» και «πάνω από 6», «2-4» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 20

«0-2» και «πάνω από 6» για την ερώτηση 26

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;» και των ερωτήσεων:

19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.

24. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως πολιτικές πεποιθήσεις, θρησκεία ή φυλή στην οποία ανήκω, όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

Συμπεράσματα ANOVA της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» με όλες τις εξαρτημένες μεταβλητές

Η ANOVA έδειξε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «Έχετε χρησιμοποιήσει το Διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;» και των ερωτήσεων:

20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

22. Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.

27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.

28. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.

5.4 Γενικά Συμπεράσματα για τις στάσεις και αντιλήψεις των φοιτητών σχετικά με νομικά ζητήματα Διαδικτύου

Από όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι διακρίνεται έλλειψη εμπιστοσύνης όσον αφορά το Διαδίκτυο και αμφισβήτησης της πληρότητας της νομοθεσίας που το αφορά από τους φοιτητές του Π.Θ, ένα δείγμα το οποίο διακατέχεται από μεγάλη εξοικείωση στη χρήση του Διαδικτύου όχι όμως και από γνώση επιμέρους θεμάτων που αφορούν στην ασφάλεια και κατ' επέκταση στη νομοθεσία του Διαδικτύου. (έντονο ενδιαφέρον θα είχε η διεξαγωγή μιας αντίστοιχης έρευνας και σε άλλες ομάδες ατόμων)

Αίτιο αυτού είναι αφενός η μη ύπαρξη μιας ενιαίας διεθνούς νομοθεσίας η οποία θα μπορούσε να συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας και αφετέρου η έλλειψη γνώσης πάνω σε νομικά ζητήματα του Διαδικτύου εκ μέρους των χρηστών.

Πρωταρχικό, λοιπόν, μέλημα για την ενίσχυση της ασφάλειας του Διαδικτύου και κατ' επέκταση της περαιτέρω ανάπτυξής του, αποτελεί η εκπαίδευση όλων των χρηστών και η θέσπιση μιας πιο ολοκληρωμένης δομής νομοθεσίας Διαδικτύου με παγκόσμια εμβέλεια.

Έντυπη

Bell, J. (2001). *Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνικής Έρευνας*, μτφρ. Αναστασία – Βαλεντίνη Ρήγα. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Γναρδέλλης, Χ. (2006). *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Howitt, D. Duncan, C. (2006). *Στατιστική με το SPSS 13*, μτφρ. Μιχάλης Μικέδης. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Κουμάντος, Γ., Κοτσίρης, Λ., Μαρίνος, Μ-Θ., Κοριατοπούλου, Π., Σταυρίδου, Σ. (2001). *Κοινωνία των Πληροφοριών και Πνευματική Ιδιοκτησία : Η Νέα Κοινωνική Ρύθμιση*. Αθήνα – Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Μακράκης, Β. (2005). *Ανάλυση Δεδομένων στην Επιστημονική Έρευνα με τη χρήση του SPSS: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Μήτρου, Λ. (2002). *Το δίκαιο στην κοινωνία της πληροφορίας*. Αθήνα -Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.

Πάγκαλος, Γ., Μαυρίδης, Ι. (2003). *Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων και Δικτύων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ανικουλα.

Ρούσσο, Π., Τσαούσης, Γ. (2002). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Σιδηρόπουλος, Θ. (2000). *Εισαγωγή στο Δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη α.ε.

Σιδηρόπουλος, Θ. (2003). *Το Δίκαιο του Διαδικτύου*. Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.

Σταμέλος, Γ., Δακοπούλου Α. (2006). *Η διατριβή στις κοινωνικές επιστήμες: Από το σχεδιασμό στην υλοποίηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Ηλεκτρονική

Βένιου, Ε. (2007). *Πόσο (δεν) αγοράζουν οι Έλληνες στο Διαδίκτυο*. <http://www.tovima.gr> (προσπελάστηκε 10/2009)

Στυλιάδης, Κ. *Δίκαιο και Internet*. <http://dide.flo.sch.gr/Plinet/plinet.html> (προσπελάστηκε 10/2009)

Κανονισμός Ε.Ε.Τ.Τ 248/71/2002. *Παροχή Υπηρεσιών Πιστοποίησης Ηλεκτρονικής Υπογραφής*. <http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/EETT-248-71.pdf> (προσπελάστηκε 10/2009)

Κανονισμός Ε.Ε.Τ.Τ 268/73/2002. *Διαχείριση και Εκχώρηση ονομάτων Χώρου (Domain Name) με κατάληξη .gr*. <http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/EETT-268-73-2002domainnames.gr.pdf> (προσπελάστηκε 10/2009)

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Απόφαση 1327/2001. http://www.go-online.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=569 (προσπελάστηκε 10/2009)

ν. 2472/1997. *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*. <http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/N.2472-1997.pdf> (προσπελάστηκε 10/2009)

ν. 2672/1998. *Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα*. <http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/N.2672a-1998.pdf> (προσπελάστηκε 10/2009)

ν. 2774/1999. *Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα*. http://www.etap.gr/ecommm/legal/pdf/n2774_99.pdf (προσπελάστηκε 10/2009)

Οδηγία 1999/93/ΕΚ. *Σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές*. http://www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/LAW/RELATIVELAW/ESIGNATURES_EL.PDF (προσπελάστηκε 10/2009)

Οδηγία 2000/31/ΕΚ. *Για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»)*.

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000L0031:EL:HTML> (προσπελάστηκε 10/2009)

Οδηγία 2001/29/EK. *Για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.*
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:167:0010:0019:EL:PDF> (προσπελάστηκε 10/2009)

π.δ 150/2001. *Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/EK σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.* <http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/PD.150-2001.pdf> (προσπελάστηκε 10/2009)

π.δ. 342/2002. *Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.*
<http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/PD.342&343-2002.pdf>
(προσπελάστηκε 10/2009)

π.δ. 131/2003. *Οδηγία για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο.*
<http://dide.flo.dvh.gr/Plinet/Nomothesia-Internet/PD.131-2003.pdf>
(προσπελάστηκε 10/2009)

<http://www.focus.gr> (προσπελάστηκε 11/2009)

<http://www.imensia.gr> (προσπελάστηκε 11/2009)

<http://info.in.gr/protection.asp> (προσπελάστηκε 11/2009)

<http://www.internetworldstats.com/emarketing.htm> (προσπελάστηκε 11/2009)

<http://www.kpmg.gr> (προσπελάστηκε 11/2009)

<http://www.pre.uth.gr/main/el/studies/graduate/lecturesweeklyschedule/2010-03-04-11-43-09> (προσπελάστηκε 03/2010)

Ερωτηματολόγιο

(ΚΥΚΛΩΣΤΕ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ ΣΤΗΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ)

1. Δηλώστε το φύλο σας:

- α) Γυναίκα
- β) Άντρας

2. Προσδιορίστε την ηλικία σας:

- α) 18-20
- β) 20-22
- γ) 22-24
- δ) πάνω από 24

3. Δηλώστε τη σχολή στην οποία σπουδάζετε:

- α) Επιστημών του Ανθρώπου
- β) Πολυτεχνική
- γ) Γεωπονικών Επιστημών
- δ) Άλλο

4. Έχετε Η/Υ στο σπίτι σας;

- α) Ναι
- β) Όχι

5. Αν ναι, διαθέτετε σύνδεση στο Διαδίκτυο;

- α) Ναι
- β) Όχι

6. Πόσες μέρες την εβδομάδα επισκέπτεστε το διαδίκτυο;

- α) 0-1
- β) 2-4
- γ) 5-7

7. Πόσες ώρες κρατά συνήθως η περιήγησή σας στο Διαδίκτυο;

- α) 0- λιγότερες από 1
- β) 1- λιγότερες από 2
- γ) 2-3
- δ) πάνω από 3

8. Σε ποιο χώρο χρησιμοποιείτε κυρίως το Διαδίκτυο;

(να συμπληρωθεί μία μόνο απάντηση)

- α) Σπίτι
- β) Εργασία
- γ) Internet Café
- δ) Πανεπιστήμιο

9. Ποια υπηρεσία του Διαδικτύου χρησιμοποιείτε περισσότερο;

(να συμπληρωθεί μία μόνο απάντηση)

- α) Ανάρτηση πληροφοριών
- β) Χρήση μηχανών αναζήτησης
- γ) e-mail
- δ) κατέβασμα μουσικής/ταινιών/software
- ε) Αγορές προϊόντων
- στ)άλλο:.....

10. Ποια είδη πληροφοριών αναζητάτε περισσότερο μέσω Διαδικτύου;

(να συμπληρωθεί μία μόνο απάντηση)

- α) Ειδησεογραφία
- β) Προϊόντα/Υπηρεσίες
- γ) Επαγγελματικά
- δ) Θέματα σπουδών
- ε) Άλλο:.....

11. Πόσο χρόνια είστε χρήστης του Διαδικτύου;

- α) 0,...- λιγότερα από 2
- β) 2 - λιγότερα από 4
- γ) 4-6
- δ) πάνω από 6

12. Χρησιμοποιείτε λογισμικό προστασίας από τους ιούς;

- α) Ναι
- β) Όχι

13. Έχετε χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για ηλεκτρονικές αγορές;

- α) Ναι
- β) Όχι

14. Γνωρίζω ποια είναι τα στάδια μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής.

(καλείστε να δώσετε σύμφωνα με την απάντησή σας το επίπεδο γνώσης σας)

- α) Καθόλου
- β) Σχεδόν καθόλου
- γ) Λίγο
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

15. Γνωρίζω τι είναι η ψηφιακή ή ηλεκτρονική υπογραφή.

(καλείστε να δώσετε σύμφωνα με την απάντησή σας το επίπεδο γνώσης σας)

- α) Καθόλου
- β) Σχεδόν καθόλου
- γ) Λίγο
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

16. Γνωρίζω τι είναι ο Παροχέας Υπηρεσιών Πιστοποίησης.

(καλείστε να δώσετε σύμφωνα με την απάντησή σας το επίπεδο γνώσης σας)

- α) Καθόλου
- β) Σχεδόν καθόλου
- γ) Λίγο
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

17. Γνωρίζω πότε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο έχει ίδια ισχύ με το συμβατικό.

(καλείστε να δώσετε σύμφωνα με την απάντησή σας το επίπεδο γνώσης σας)

- α) Καθόλου
- β) Σχεδόν καθόλου
- γ) Λίγο
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

18. Γνωρίζω τι είναι τα cookies.

(καλείστε να δώσετε σύμφωνα με την απάντησή σας το επίπεδο γνώσης σας)

- α) Καθόλου
- β) Σχεδόν καθόλου
- γ) Λίγο
- δ) Πολύ
- ε) Πάρα πολύ

19. Η δυνατότητα αποθήκευσης, από τους φυλλομετρητές (browsers), των προσωπικών επιλογών κάθε χρήστη κατά την περιήγησή του στο Διαδίκτυο, μειώνει την εμπιστοσύνη του προς το Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

20. Το Διαδίκτυο είναι έμπιστο μέσο για ηλεκτρονικές συναλλαγές.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

21. Η απαραίτητη χρήση πιστωτικής κάρτας με εμποδίζει να πραγματοποιώ ηλεκτρονικές συναλλαγές.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

22. Προστατεύω τα προσωπικά μου δεδομένα όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

23. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως ονοματεπώνυμο, τόπο κατοικίας ή τηλέφωνο όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

24. Αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες όπως πολιτικές πεποιθήσεις, θρησκεία ή φυλή στην οποία ανήκω, όταν περιηγούμαι στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

25. Όταν αποκαλύπτω προσωπικές μου πληροφορίες δεν επιδιώκω να μάθω ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας τους.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

26. Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται όταν αποκαλύπτονται στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

27. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται όταν δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

28. Είναι εύκολο να εντοπιστεί κάποιος χρήστης που έχει παρανομήσει στο

Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

29. Η ανεπιθύμητη αλληλογραφία (SPAM) θα πρέπει να διώκεται ποινικά.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

30. Επισκέπτομαι μόνο ασφαλείς τοποθεσίες στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

31. Μια πιο αυστηρή νομοθεσία Διαδικτύου θα έκανε πιο ασφαλές το Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

32. Είναι αναγκαία η θέσπιση μιας ενιαίας παγκόσμιας νομοθεσίας για το

Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

33. Η επίδραση της νομοθεσίας είναι πιο καθοριστική από την επίδραση της τεχνολογίας για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

- α) Διαφωνώ απόλυτα
- β) Διαφωνώ
- γ) Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- δ) Συμφωνώ
- ε) Συμφωνώ απόλυτα

Βασικοί στατιστικοί όροι

Απόκλιση: Η αριθμητική διαφορά ανάμεσα σε μια τιμή και στο μέσο όρο της κατανομής στην οποία ανήκει η συγκεκριμένη τιμή.

Διακύμανση: Ο μέσος όρος των τετραγώνων των αποκλίσεων όλων των τιμών μιας κατανομής.

Σφάλμα: Το ποσοστό της συνολικής διακύμανσης των τιμών μιας ομάδας που προκύπτει κατά τη μέτρηση μιας συμπεριφοράς από μια συνισταμένη πολλαπλών παραγόντων που παρεμβαίνουν τη στιγμή της εκδήλωσης της συμπεριφοράς.

Άθροισμα των τετραγώνων: Το άθροισμα των τετραγώνων των αποκλίσεων μιας ομάδας τιμών από το μέσο όρο τους.

Βαθμοί Ελευθερίας: Ο αριθμός των τιμών μιας κατανομής που είναι ελεύθερες να μεταβάλλονται.

Στατιστική σημαντικότητα: Επίπεδο σημαντικότητας που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του επιπέδου εμπιστοσύνης.